

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2018-05-23

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.jmg.gu.se

Spelet bakom sportsidorna

En studie om sportjournalisters påverkan på nyhetsurvalet

Författare: Bella Franzén och Oscar Rickstrand

Handledare: Gabriella Sandstig

Kursansvarig: Marina Ghersetti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Authors: Oscar Rickstrand, Bella Franzén

Title: The Game behind the sportspage

Level: Bachelor of Journalism

Location: University of Gothenburg

Language: Swedish

Number of pages: 38

The purpose of this study was to investigate why Swedish sports journalists choose to report more about male sport than female sport. Studies have shown that the news selection in sports journalism is dominated by male sport and we found that this subject hadn't been covered from a Swedish perspective. The aim of this study was therefore to map and specify the reasons behind the male dominated news selection in Swedish sports journalism. To achieve this, we created a survey that was sent out to eight Swedish sport publications. After receiving a total of 56 responses we started analyzing them through four determinants: the control fields, the environment at the newsdesk, gender and gatekeeping. The theories we used to analyze were: the theory about the control fields, Melin-Higgins theories about survival at a newsdesk and the gatekeeping theory.

The results showed that the control field of interest are a possible determinant in Swedish sports journalists news selection. A majority of the respondents answered that they weigh in their public's interest in the news selection and that they find their public's interest as male dominated. Here we also found that journalist at a commercial newsdesk rates the control field of interest as more important compared to the journalists at a non-commercial newsdesk.

Regarding gender as a determinant we came to the conclusion that the male sports journalist's covers male sport in a larger scale than female sports journalist. The female respondents also answered that they find it more prestigious to cover male sport.

These were the only determinants we found relevant based on the results. Both the environment at the newsdesk and gatekeeping appeared to be irrelevant as determinants in our study.

Considering the results, we found that the control field of interest and gender appears to be two reasons behind the male dominated news selection in Swedish sports journalism.

Keywords: sport, sports journalism, news selection, determinants, male dominated

Nyckelord: sport, sportjournalistik, nyhetsurval, förklaringsfaktorer, mansdominerat

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Tidigare forskning	4
2.1 Sportjournalisternas syn på nyhetsurvalet.....	4
2.2 Arbetsmiljön på sportredaktioner.....	4
2.3 Den icke jämställda gestaltningen.....	5
2.4 Sammanfattning och forskningslucka.....	6
3. Teori	7
3.1 Teorin om styrfälten.....	7
3.2 Strategier för överlevnad på en redaktion.....	7
3.3 Gatekeeping.....	9
4. Syfte och frågeställningar	10
4.1 Syfte.....	10
4.2 Frågeställningar.....	10
5. Metod och material	11
5.1 Metod.....	11
5.2 Material och urval.....	11
5.2.1 Material.....	11
5.2.2 Urval.....	11
5.2.3 Faktorer.....	12
5.3 Enkäten och utskick.....	13
5.3.1 Spridning.....	14
5.3.2 Utskick.....	14
5.3.3 Svarsfrekvens.....	15
5.4 Bearbetning av materialet.....	15
5.5 Validitet.....	15
5.6 Reliabilitet.....	16
6. Resultat och analys	17
6.1 Frågeställning 1.....	17
6.2 Frågeställning 2:.....	21
6.3 Frågeställning 3.....	24
6.4 Frågeställning 4.....	27
6.5 Möjliga risker och problem.....	28
6.6 Extern validitet.....	29
7. Sammanfattning	30
8. Slutdiskussion	31
9. Bilagor	33
10. Referenser	37

1. Inledning

Sportjournalistiken är enligt juryn till Stora Journalistpriset en uråldrig genre¹. Det är också en bransch där männen har revir och sitter på de ledande positionerna.² Samma sak gäller i den sportvärld som journalister bevakar, där de manliga atleterna får mest uppmärksamhet och går hem med de största lönekuverten.³ Det är också männen som tar mest plats på sportsidorna och dominerar nyhetsurvalet.

Vi kommer i denna undersökning analysera hur olika faktorer påverkar eller inte påverkar sportjournalister till det urval som råder. En faktor som vi kommer att studera är betydelsen av intressets styrfält. Detta styrfält kan enkelt översättas till att handla om vad journalisten tror att publiken vill konsumera. En annan faktor som vi tror kan påverka är miljön på sportredaktionerna. Vi tror att en redaktion med en mer öppen och jämställd miljö kan gynna nyhetsurvalet ur ett genusperspektiv. Den tredje faktorn som kommer analyseras är journalistens kön. Vi kommer även att undersöka hur nyhetsurvalet påverkas av vilken medieinstitution som redaktionen ingår i.

Vi anser att denna undersökning är viktig då sport och idrott är en stor del av samhället och ibland går över till att bli politik och samhällsfrågor. Många stora idrottslag ägs till exempel av rika företagare utan koppling till sporten.⁴ Ett annat aktuellt exempel fick vi när de sydkoreanska och nordkoreanska OS-trupperna gick in på invigningen tillsammans.⁵ Som ett enat Korea under gemensam flagg. En annan händelse som blir mer samhällsfråga än idrott inom sportjournalistiken är de olyckor och dödsfall som skedde under byggandet av arenorna och efter polisens "utrensningar" inför OS i Rio 2016.⁶ Sporten påverkas av samhället och vice versa. Vad man som sportjournalist rapporterar om och hur man gör det spelar roll, inte bara för sporten utan också för samhället.⁷

Vi anser därför att sportjournalistiken besitter kraften att påverka de stora skillnaderna i villkor för kvinnliga och manliga idrottare. Exempelvis att en manlig elithockeyspelare i Sverige tjänar upp till knappa två miljoner om året, medan många kvinnliga elitspelare har heltidsjobb för att kunna finansiera sin sportsliga karriär. Sportjournalistiken har makten att forma ett nyhetsurval där fler kvinnor lyfts fram och kan på lång sikt följaktligen bidra till en mer jämställd idrottsvärld.

Syftet med denna är att undersöka varför sportjournalister gör de val de gör i det nuvarande nyhetsurvalet. Enligt vår analys av tidigare forskning på ämnet finns det en forskningslucka att fylla här. Det finns få studier gjorda på nyhetsurvalet i den svenska sportjournalistiken och det som har gjorts har inte behandlat de fyra förklaringsfaktorer som vi kommer fokusera på. Vi menar att denna undersökning därför i förlängning kan bidra till en potentiell förändring av sportjournalistikens nyhetsurval.

Vår studie ämnar att öka medvetenheten bland både sportjournalister, chefer och de som studerar dessa kring urvalet som görs i sportnyheterna.

¹ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6815415>

² <https://www.idrottsforskning.se/kvinnliga-sportjournalister-vill-bryta-manliga-revir/>

³ <https://www.svt.se/sport/fotboll/idrottsloner-sa-gjorde-vi-undersokningen/>

⁴ <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/superettan/article22222815.ab>

⁵ <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/a/8wBjE2/gemensam-koreansk-entre-pa-os>

⁶ <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/os2016/article23256005.ab>

⁷ Rowe, D (2007). Sports journalism, Still the 'toy department' of the news media?. ISSN: 14648849

2. Tidigare forskning om sportredaktion och kön

Här kommer det att redogöras för den forskning som vi gått igenom för att få en inblick i vad som forskats om tidigare och huruvida det finns en forskningslucka att fylla i ämnet sportredaktion och kön.

Vi har funnit tre teman som vi anser relevanta för vår studie: sportjournalisternas syn på nyhetsurvalet, arbetsmiljön på sportredaktioner och den icke jämställda gestaltningen.

2.1 Sportjournalisternas syn på nyhetsurvalet

Flera studier har gjorts på hur journalisterna ser på det befintliga nyhetsurvalet.

Knoppers och Elling⁸ undersökte år 2004 hur holländska sportjournalister ser på och förhåller sig till nyhetsurvalet på deras arbetsplatser. Författarna intervjuade 15 holländska sportjournalister och fick fram ett resultat som visar att de värderar intressets styrfält högre än betydelsens styrfält. Journalisterna nämner huvudsakligen objektivitet, intresse och konservatism som huvudsakliga orsaker till urvalet, vilket de anser är mansdominerat.

Ett år senare gjordes en studie om urvalet i sportjournalistik med fokus på redaktörens roll i urvalet. Här samlade Hardin⁹ in statistik från enkäter besvarade av 285 sportredaktörer i England. Fyra av dessa redaktörer var kvinnor. Författaren utgick från teorin om gatekeeping i sin analys av redaktörernas svar. Hardin fick ett resultat som bland annat visar att 23 % av redaktörerna anser att kvinnors atletiska förmågor är sämre än mäns, och att 59 % av de tillfrågade anser att man bör anställa kvinnor på sportredaktioner.

2.2 Arbetsmiljön på sportredaktioner

Andra studier har undersökt det mansdominerade urvalet och fokuserat på de kvinnliga sportjournalisternas villkor i branschen och hur de eventuellt kan påverka urvalet.

Hardin och Shain¹⁰ gjorde år 2005 en studie på varför kvinnliga sportjournalister i USA tenderar att lämna branschen tidigare än män. Författarna undersökte här också sambandet mellan andelen kvinnliga sportjournalister på redaktionen och det könsmässigt icke jämställda innehållet som producerades. Resultatet visar att kvinnorna på sportredaktionerna upplever det svårt att avancera uppåt i hierarkin på arbetsplatsen, samt att jobbet har en negativ inverkan på vardagslivet. Det visar också att respondenterna inte tror att lösningen på det icke jämställda nyhetsurvalet är att anställa fler kvinnliga sportjournalister. De tycker inte heller att det är deras personliga ansvar att arbeta för ett mer jämställt urval.

⁸ Elling, Agnes, Knoppers, Annelies. (2004). "We do not engage in promotional journalism? Discursive Strategies Used by Sport Journalists to Describe the Selection Process". *International Review for the Sociology of Sport*, 2004, Vol.39(1), pp.57-73

⁹ Hardin, Marie (2005). "Stopped at the Gate: Women's Sports, "Reader Interest," and Decision Making by Editors". *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 2005, Vol.82 (1), pp.62-77.

¹⁰ Hardin, Marie; Shain, Stacie (2005). "Strength in Numbers? the Experiences and Attitudes of Women in Sports Media Careers" *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 2005, Vol.82(4), pp.804-819

År 2015 gjorde Branting¹¹ en studie kring hur kvinnor upplever sin arbetssituation som sportjournalister i Sverige. Författaren genomförde semistrukturerade intervjuer med sex kvinnliga sportjournalister på tv-och tidningsredaktioner i Sverige. Branting presenterade ett resultat som visar att sportjournalistiken har blivit mer jämställd under den senaste tiden, både vad det gäller arbetsvillkor på redaktionerna och nyhetsurvalet i sportrapportering. Resultatet visar dock också att det är långt ifrån en balanserad jämställdhet. Herridrott dominerar fortfarande nyhetsurvalet och det råder en "grabbkultur" på sportredaktionerna. Respondenterna upplever att de inte arbetar på samma villkor som de manliga kollegorna.

2.3 Den icke jämställda gestaltningen

Skillnaden mellan gestaltningen av kvinnliga och manliga atleter ligger i fokus i flera studier som gjorts på det icke jämställda nyhetsurvalet i sportjournalistiken.

År 2000 undersökte och jämförde Eastman och Billing¹² nyhetsrapporteringen på ESPN och CNN ur ett jämställdhetsperspektiv. Författarna visar i sitt resultat att sportjournalister behandlar manliga atleter annorlunda än kvinnliga atleter. Exempelvis tenderar män att få idrottsrelaterade smeknamn oftare än kvinnor och att män oftare beskrivs utifrån sin avsaknad av atletiska färdigheter vid förluster medan kvinnor oftare beskrivs ha bristande engagemang vid förluster. Resultatet visar också att herrsporten dominerar redaktionernas nyhetsurval.

Nio år senare gjordes undersökningen "*ESPN—The Women's Sports Network? A Content Analysis of Internet Coverage of March Madness*"¹³. Den handlar om hur de amerikanska online tv-kanalerna ESPN Internet och CBS Sportsline beskriver kvinnliga respektive manliga basketspelare i sin nyhetsbevakning av college-basket. Kian, Mondello och Vincent studerade här 249 artiklar och utgick bland annat från frågeställningen "vilken typ av ord använder skribenten för att beskriva de kvinnliga respektive manliga college-basketspelarna?". Resultatet visar att journalisterna i stor utsträckning beskrev de manliga spelarna utifrån deras fysik och klädsel, samt i deras roll i en familj eller deras relationer. De kvinnliga spelarna beskrevs istället utifrån deras psykologiska styrkor och svagheter.

I artikeln "*Tuffa män och moderliga kvinnor till häst*"¹⁴ undersöker Andersson och Radovic hur media porträtterar ryttare. Författarna har studerat tidningsartiklar från flera dags- och kvällstidningar (bland annat Dagens Nyheter, Göteborgs-Posten, Göteborgs-Posten, Katrineholms-Kuriren). Resultatet visar att det finns en stor skillnad i hur ryttarna beskrivs beroende på vilket kön de har. De manliga ryttarna används för att motsäga den "feminitet som omgärdar sporten", medan kvinnliga ryttare sällan tillåts uttala sig om hur krävande sporten är.

Det har också gjorts forskning på hur gestaltningen och urvalet påverkas av vilket kön journalisten har.

---

¹¹ Branting, Stina (2015). "Kvinna, sportreporter - inte på samma villkor?: Om hur kvinnor upplever sin arbetssituation som sportjournalister"

¹² Billings, Andrew, Eastman, Susan Tyler. (2000). "Sportscasting and sports reporting: The power of gender bias" *Journal of Sport and Social Issues*, May 2000, Vol.24(2), pp.192-213

¹³ Kian, Edward Ted M.; Mondello, Michael ; Vincent, John (2009). "ESPN—The Women's Sports Network? A Content Analysis of Internet Coverage of March Madness". *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 17 August 2009, Vol.53(3), p.477-495

¹⁴ Andersson, Petra; Radovic, Susanne (2011). "*Tuffa män och moderliga kvinnor till häst*". *Svensk Idrottsforskning*, 2011, Vol.2011(2)

Kian, Fink och Hardin gjorde 2011 en undersökning¹⁵ på hur bevakningen av tennis skiljde sig beroende på vilket kön skribenten hade, samt vilket kön atleten hade. Författarna analyserade bland annat USA Today, The New York Times och The Los Angeles Times. Materialet som analyserades var texter skrivna under mästerskapet US Open för män respektive kvinnor och författarna använde sig av en innehållsanalys. Resultatet visar att kvinnliga sportjournalister tenderar att skriva om kvinnliga tennisspelare. Det visar också att artiklar som behandlar båda turneringarna tenderar att fokusera på manliga idrottare.

2.4 Sammanfattning och forskningslucka

Forskning kring nyhetsurval i sportjournalistik visar på stora skillnader i hur idrottskvinnor respektive idrottsmän bevakas och beskrivs. De manliga idrottarna bevakas både i större utsträckning och på ett annat vis än de kvinnliga idrottarna. Forskningen belyser flera möjliga förklaringsfaktorer till den icke jämställda rapporteringen. Att nyhetsmedier ger publiken vad de vill ha, det vill säga att de fokuserar på intressets styrfält, är ett skäl som anges till det mansdominerade urvalet. Redaktören som grindväktare och det övervägande antalet män på redaktionerna är andra potentiella förklaringsfaktorer som forskningen pekar på.

Trots att det finns en hel del forskning gjord på ämnet menar vi ändå att det finns en lucka att fylla. Oss veterligen har det genomförts få undersökningar med svenska sportjournalister som analysobjekt. Den som redovisades för här ovan fokuserade på arbetsmiljön ur ett genusperspektiv som en förklaringsfaktor till nyhetsurvalet. Vi tror dock att det finns ytterligare faktorer till den mansdominerade bevakningen i den svenska sportjournalistiken. Med denna undersökning ämnar vi därför att sikta bredare och forska efter fler element som spelar in.

Forskning gjord på nederländska journalister¹⁶ visar, vilket redogjorts för här ovan, att intressets styrfält kan vara en relevant faktor i undersökningar om nyhetsurval i sportjournalistik. Vi menar att denna undersökning kan få fram information som genom bland annat teorin om styrfälten kan förklaras och användas för att dra slutsatser om nyhetsurvalet i sportjournalistiken. I förlängning kan det leda till att vi lyckas belysa fler förklaringsfaktorer än vad tidigare forskning har gjort i detta ämne.

¹⁵

Fink, Janet S., Hardin, Marie., Kian, Edward M. "ted". (2011). "Examining the impact of journalists' gender in online and newspaper tennis articles". *Women in Sport & Physical Activity Journal*, Fall, 2011, Vol.20 (2), p.3(19).

¹⁶

Elling, Agnes., Knoppers, Annelies. (2004). "'We do not engage in promotional journalism' Discursive Strategies Used by Sport Journalists to Describe the Selection Process". *International Review for the Sociology of Sport*, 2004, Vol.39(1), pp.57-73

3. Teori

För att kunna förklara nyhetsurvalet i sportjournalistiken har vi utgått från tre olika teorier som vi anser är applicerbara på vår studie. Teorin om styrfälten, strategier för överlevnad på en redaktion och gatekeeping. Nedan redogör vi för dessa.

3.1 Teorin om styrfälten

För att förstå varför vissa nyheter prioriteras över andra behöver man väga in mer än endast nyhetsfaktorer¹⁷. Strömbäck menar att en central utgångspunkt är att nyhetsmedier alltid behöver balansera urvalet mellan marknad och demokrati. Han konkretiserar det genom att lyfta fram teorin om de två styrfälten; *betydelse* och *intresse*. Dessa två styrfält ses som betydelsefulla grundstenar i den redaktionella process som leder fram till nyhetsurvalet. Betydelsens styrfält syftar på journalistens föreställning om vad nyhetskonsumenten behöver veta. Med detta menas den information som nyhetsmedier anser är viktig för publiken att känna till. Intressets styrfält syftar istället på journalistens föreställning om vad nyhetskonsumenten vill veta. Här ligger fokus på den information som nyhetsmedier anser att publiken vill ha. Strömbäck benämner detta som ett marknadsmässigt styrfält där efterfrågan ligger i fokus. För att lyckas ekonomiskt och uppnå en demokratisk legitimitet behöver en journalist eller ett nyhetsmedium således balansera mellan dessa styrfält i nyhetsurvalet. Ett urval som enbart är grundat på betydelsens styrfält, där journalisten bortser från vad publiken vill ha, skulle enligt Strömbäck leda till ett bakslag på marknaden. Motsatsen, där journalisten endast inkluderar information som konsumenten vill ha, skulle istället kunna leda till ett bakslag för demokratin. Strömbäck skriver också att mycket talar för att det pågår ett skifte mellan vilket styrfält som dominerar i journalistiken. Tidigare har betydelsens styrfält varit starkast, men numera tenderar nyhetsurvalen att präglas av information som människor vill ha. Denna förändring brukar förklaras med nyhetsmediernas kommersialisering och marknadsorientering. Ett konkret skäl som anges är det faktum att tv och radio har avreglerats, vilket i kombination med internets framväxt har lett till en hårdare konkurrens om konsumenternas uppmärksamhet.¹⁸

Vi anser att teorin om styrfälten är relevant för vår undersökning, för att kunna belysa och förklara eventuella faktorer bakom nyhetsurvalet i den svenska sportjournalistiken. Detta stödjer vi på det faktum att tidigare forskning gjort gällande att kommersialisering och förskjutningen mot intressets styrfält ses som ett skäl till det mansdominerade urvalet.

3.2 Strategier för överlevnad på en redaktion.

Det är stora skillnader i arbetsvillkor för män respektive kvinnor på sportredaktioner.¹⁹ Detta resulterar i att kvinnor måste ta till andra strategier och taktiker för att överleva på redaktionerna. Vi kommer att använda oss av Melin-Higgins och Van Zoonens²⁰ teori om strategier för överlevnad på redaktionerna. I sin artikel "*Fly eller fåkta. Kvinnliga*

¹⁷ Karlsson, M & Strömbäck, J (Red.). (2015). Handbok i journalistikforskning. Lund: Studentlitteratur AB. kap9

¹⁸ Karlsson, M & Strömbäck, J (Red.). (2015). Handbok i journalistikforskning. Lund: Studentlitteratur AB.kap9

¹⁹ Branting, Stina (2015). "*Kvinna, sportreporter - inte på samma villkor? Om hur kvinnor upplever sin arbetssituation som sportjournalister*"

²⁰ Van Zoonen, L. 1998, "One of the girls? Or the changing gender of journalism."

journalisters överlevnadstekniker”²¹ skriver Melin-Higgins om taktikerna som hon tagit fram och definierat genom intervjuer med kvinnliga journalister i Storbritannien. Hon påpekar att de fenomen som tas upp inte bara är applicerbara på journalister i Storbritannien. Det finns enligt henne fyra taktiker.

Den första kallar hon ”en av tjejerna”. Den andra kallas ”spela på sin kvinnlighet”. Den tredje heter ”en av grabbarna” och den fjärde kallas ”fly redaktionen”.

I vår studie kommer vi framför allt att använda oss av den första och tredje taktiken. Melin-Higgins beskriver taktik 1 som en strategi där kvinnor istället för att böja sig för den rådande underordningen arbetade för att öka statusen på de områden de verkar inom. På så sätt jobbade kvinnorna för att utvidga de nyheterna som ofta kallas mjuka nyheter, både i status och fysiskt utrymme i media. Melin-Higgins finner att det också handlar om att lyfta ämnen och driva kampanjer för ämnen som vanligtvis inte tas upp av män.

Den andra taktiken vi kommer att använda oss av är taktik 3: En av grabbarna. Här menar Melin-Higgins att en överlevnadsinstinkt som kvinnliga journalister använder sig av är att försöka infiltrera den mansdominerade kulturen på redaktionerna och genom att bli ”en av grabbarna”. Det handlar om kvinnor som kämpar sig till en plats och de som bråkar på morgonmöten. Samtidigt måste dessa kvinnor vara skickliga och behärska spelets regler, samt våga utmana ”grindväktarna”. De som väljer denna väg vill ha en karriär och status. De nöjer sig inte med att skriva om de stereotypiskt kvinnliga ämnena till exempel mode, känslor och skola.

I vår studie kommer dessa två taktiker att representera genusaspekten som vi menar kan finnas i val kring nyhetsurvalet i den svenska sportjournalistiken. Vi vill undersöka hur skillnaderna ser ut i valen kring urval när det kommer till om det är en manlig eller kvinnlig journalist. Vi kommer att använda taktik 1 i teorin om kvinnliga journalisters överlevnadstaktiker för att undersöka om kvinnliga journalister väljer att skriva om damidrott för att slå sig igenom den rådande mansdominansen inom området. Vi menar alltså att det kommer att gå att förklara vissa val att bevaka damidrott genom denna teori då journalisten i dess fall väljer att slå sig fram genom att gå sin egen väg och välja att bli ”en av tjejerna” och höja statusen på de områden som kvinnor dominerar inom. Taktik 3 kommer vi använda för att undersöka det motsatta. Det förväntade resultatet är att journalister vill skriva om herridrott eftersom att det genererar mest intresse. Vill man vara en sportjournalist på den absoluta toppen i Sverige är det händelser som till exempel herr hockey-VM, fotbollsallsvenskan och Champion League i fotboll man ska jobba med. Alltså idrott som utövas av herrar. Vi menar alltså att det kan vara så att journalister väljer att skriva om herridrott för att man vill tillhöra eliten inom sportjournalistiken och som det ser ut i dagsläget kommer du inte dit genom att bevaka damidrott.

Dessa teorier kommer också att användas för att förklara jargongen på redaktionerna. Vi menar att en redaktion med stor öppenhet och stort jämställdhetstänk är mer tillåtande mot personer som använder sig av taktik 1. Taktik 3 kommer då alltså att representera de redaktioner som inte är lika tillåtande och där utrymmet för avvikande urval är mindre. Vi bär med oss att teorierna är grundade på forskning som gjordes 2003 och att den medievärld Melin-Higgins studerat kan skilja sig från den vi studerat. Vi anser dock ändå att teorierna är relevanta för vår studie för att det finns forskning som visar att sportjournalistiken

---

²¹ Melin-Higgins, Margareta (2003). ”Fly eller fäkta. Kvinnliga journalisters överlevnadstaktiker”. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*(2), 59-65

fortfarande är en mansdominerad bransch där det råder “grabb-kultur” och där kvinnorna anser att de inte jobbar på samma villkor som sina manliga kollegor.²²

3.3 Gatekeeping

Ett centralt begrepp inom ämnet nyhetsurval är *gatekeeping*. Begreppet betecknar den process där oräkneliga mängder med information sovrar och arbetas om till de färdiga nyheter som når mediekonsumenterna.²³ Ordet gatekeeper, vilket kan översättas till grindväktare, syftar på att nyhetsredaktionerna vaktar grinden till publiken. Tidig forskning kring begreppet visade att den enskilda redaktören hade en central och självständig roll i nyhetsurvalet. På senare tid har detta resonemang kommit att förändrats. Nyare forskning visar att gatekeeping bör användas som ett institutionsrelaterat begrepp.²⁴ Istället för att använda gatekeeping för att belysa enskilda individers betydelse i urvalsprocessen, används det numera för att förklara den aktuella medieinstitutionens påverkan på vilka nyheter som når publiken. Strömbäck beskriver institutioner på följande vis: *“Med institutioner avses relativt stabila uppsättningar av regler och praktiker vilka är inbäddade i strukturer vars organisatoriska och andra resurser gör handling möjlig och samtidigt skapar mening åt och rättfärdigar olika handlingar”.*²⁵ Strömbäck ger även ett exempel på hur gatekeeping-teorin kan användas för att förklara ett nyhetsurval.

Han menar att Dagens Nyheter och Aftonbladet utgör två olika mediaorganisationer. Samtidigt är de också delar av nyhetsmedierna som en institution. En följd av att dessa medier ingår i samma institution är att publiken kan förvänta att nyhetsurvalen är relativt lika i de olika nyhetsmedierna.

Vi menar att gatekeeping-teorin kommer att bli användbar i analysen av resultaten och i slutsatserna. Genom att applicera denna teori kommer vi eventuellt kunna lyfta fram olika institutioner inom sportjournalistiken som förklaringsfaktorer till nyhetsurvalet. Exempelvis genom att jämföra nyhetsurvalet hos en landsortstidning med urvalet hos en storstadstidning. Ifall det finns en klar skillnad på nyhetsurvalet ur ett genusperspektiv skulle gatekeeping-teorin, som alltså menar att tidningarna ingår i olika medieinstitutioner, kunna vara en faktor som spelar in.

Vi vill understryka att vi i denna studie endast kommer undersöka sambandet mellan nyhetsurvalet och redaktionens medieinstitution. Teorin om gatekeeping kommer således enbart att användas för att analysera hur nyhetsurvalet påverkas av vilken medieinstitution redaktionen ingår i. Vi kommer alltså inte att lägga någon vikt vid de redaktionella processer som gatekeeping-teorin beskriver.

---

²² Branting, Stina (2015). *“Kvinna, sportreporter - inte på samma villkor? Om hur kvinnor upplever sin arbetssituation som sportjournalister”*

²³ Shoemaker, J. P., Vos, T. (2009). *“Gatekeeping Theory”*. (1.uppl) New York: Routledge.

²⁴ Shoemaker, J. P., Vos, T. (2009). *“Gatekeeping Theory”*. (1.uppl) New York: Routledge.

²⁵ Karlsson, M & Strömbäck, J (Red.). (2015). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur AB

4. Syfte och frågeställningar

4.1 Syfte

Vårt syfte är att analysera varför sportjournalister väljer att rapportera om herr- respektive damidrott. Vi kommer att undersöka vilka faktorer som påverkar nyhetsurvalet och hur.

4.2 Frågeställningar

Vi ämnar med denna studie att besvara följande frågor.

- Hur påverkar styrfälten sportjournalisters nyhetsurval?
- Hur påverkar kulturen på arbetsplatsen sportjournalistens nyhetsurval?
- Hur påverkas sportjournalistens nyhetsurval av dennes kön?
- Hur påverkas en sportjournalists nyhetsurval beroende på typ av medieinstitution dennes redaktion ingår i?

5. Metod och material

I följande kapitel kommer vi redovisa den metod vi valt att använda i vår undersökning. Vi kommer också presentera och motivera vårt urval, samt förklara hur vi har genomfört undersökningen.

5.1 Metod

Vi har gjort en kvantitativ undersökning där vi konstruerat en enkät med åtta frågor (se bilaga 1). Sett till att vi inte funnit någon befintlig forskning med vår utgångspunkt i ämnet anser vi att den kvantitativa metoden är ett lämpligt tillvägagångssätt. Detta då den ger oss möjlighet att samla många analysenheter som vi kan studera och i förlängningen potentiellt använda oss av för att generalisera våra resultat i viss utsträckning.²⁶

5.2 Material och urval

5.2.1 Material

Vårt material består av sportjournalisters uppfattningar av nyhetsurvalet på deras redaktioner som vi samlat ihop i en enkät. Vi anser att valet av material är lämpligt sett till undersökningens syfte och frågeställningar.

För att besvara frågan varför sportjournalister väljer att rapportera om dam- respektive herridrott behöver vi ta reda på vilka förklaringsfaktorer som finns. Vi bedömer att sportjournalisterna är de personer med bäst insyn i de redaktionella processer som ligger till grund för deras val och nyhetsurvalet. Vi anser därför att deras uppfattningar av ämnet är det mest lämpliga materialet för att besvara våra frågeställningar.

Genom att kartlägga svenska sportjournalisters tankar och uppfattningar kring våra förklaringsfaktorer anser vi oss få möjlighet att i viss utsträckning dra slutsatser kring faktorernas påverkan på nyhetsurvalet i sportjournalistiken.

5.2.2 Urval

Den ursprungliga idén för urval till denna undersökning var att få tag i en maillista med alla medlemmar i det Svenska Sportjournalistförbundet. Detta hade gett oss chansen till ett slumpmässigt urval, vilket skulle ha gjort att felmarginalen blivit mindre²⁷ och att vi kunde fått fram mer generaliserbar kunskap. Detta föll dock på att ordföranden i förbundet inte hade möjlighet att ge maillistan till en utomstående aktör. Vår andra idé var att göra ett representativt urval av sportredaktioner i Sverige. Vi sökte efter information för att kunna göra ett representativt urval, detta visade sig dock vara väldigt svårt. Det vi hade behövt var något som visade på hur den genomsnittliga redaktionen ser ut. Detta hittade vi endast i ett avseende och det var hur könsfördelningen ser ut.²⁸ För att kunna uttala oss om hur den genomsnittliga redaktionen ser ut hade vi behövt ytterligare information om till exempel storlek på redaktionerna, olika medieslag de tillhör, spridning och så vidare. Vi fann ingen information om detta och med tanke på att vårt arbete var tidsbegränsat lämnade vi den idén bakom oss. Vi valde istället att använda oss av ett strategiskt urval. Detta då vi ansåg att det

²⁶ Esaiasson, P. (2012). Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad. (3., [rev.] uppl.) Stockholm: Norstedts juridik. (s.197)

²⁷ Esaiasson, P. (2012). Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad. (3., [rev.] uppl.) Stockholm: Norstedts juridik. (s.172)

²⁸<http://kontra.jmg.gu.se/2018/01/03/tuff-verklighet-for-kvinnorna-pa-sporten/>

var ett lämpligt urval för att få fram resultat som i viss mån kan användas för generaliseringar.²⁹ Vi började med att definiera populationen, vilket här är alla sportredaktioner i Sverige. Därefter påbörjade vi ett strategiskt urval. De förklaringsfaktorer vi använts oss av är styrfälten, miljö på redaktionen, kön på journalisten och gatekeeping. Vi valde att ställa två sportredaktioner mot varandra i dessa fyra faktorer. Vilket alltså betyder att vi valde ut två redaktioner till att representera varsin ”sida” av dessa fyra redaktioner. Till exempel: i faktor styrfälten fick en kommersiell och en icke-kommersiell redaktion representera faktorn. Totalt blev det således åtta redaktioner som fick enkäten. Detta för att få med båda sidorna av faktorn och på så sätt skapa ett sorts genomsnitt. Sedan skickade vi enkäten till de åtta utvalda sportredaktionerna. Vi tog inte hänsyn till mediaslag i någon fråga eftersom att vi bedömde det som irrelevant för vår studie. Vi vill dock belysa att vi täckt in flera sorters redaktioner i vår studie. Vi har små och stora redaktioner. Vi har landsortsredaktioner och storstadsmedia (några rikstäckande). Vi har även redaktioner från en stor del av Sverige. Vi har public service och mer och mindre kommersiella medier. Vi har även försökt fått med en könsfördelning som är representativ för hur det ser ut på sportredaktionerna i landet. Vi anser oss därför ha fått till ett relativt representativt urval.

5.2.3 Faktorer

Nedan följer definitioner på de utvalda faktorerna och förklaringar på hur vi valt ut de åtta redaktionerna.

Faktor 1: Styrfälten

Vår faktor styrfält handlar om Jesper Strömbäcks teori om styrfälten. Betydelsens styrfält handlar om att göra ett urval i nyhetsurvalet som ger publiken det den behöver. Vilket kan vara samhällsnyttig, möjligtvis nyttig för den demokratiska processen eller till exempel jämställdhet. Detta kan vara information som publiken vanligtvis inte finner intressant. Intressets styrfält handlar om det motsatta, alltså att ge publiken det de vill ha. Vilket vi tror till stor del är herridrott. Detta baserar vi på att herridrott får mest medieutrymme, har högst publiksiffror och bättre ekonomi. Det förväntade resultatet är att intressets styrfält kan vara en faktor som påverkar journalisterna i sina val kring nyhetsurvalet. Vi menar att detta har med kommersialisering att göra också, att journalister som har en högre press på sig att skapa klick oftare värderar intressets styrfält högt och att det leder till ett större fokus på att ge publiken vad de är intresserade av. Detta tror vi kan vara en potentiell förklaringsfaktor till det mansdominerade nyhetsurvalet i sportjournalistiken.

Faktor 2: Miljö

Den andra faktorn vi tror kan påverka journalisternas val är den arbetsmiljö som råder på redaktionen. Om det råder en typisk grabbkultur, vilket är vanligt på sportredaktioner³⁰, menar vi att det är troligare att redaktionen också har ett mer mansdominerat nyhetsurval. Men om det finns en tillåtande och öppen kultur på redaktionen anser vi att chansen borde vara större för att detta också ska ge avtryck i nyhetsurvalet. Denna faktor jämför vi med Melin-Higgins teorier om överlevnad på redaktioner.³¹ Då det är svårt för oss att besöka sportredaktioner och få en uppfattning om stämningen och kulturen som råder har vi valt att

²⁹ Esaiasson, P. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik. (s.158)

³⁰ Branting, Stina (2015). “Kvinna, sportreporter - inte på samma villkor?: Om hur kvinnor upplever sin arbetssituation som sportjournalister”

³¹ Melin-Higgins, Margareta (2003). “*Fly eller fåka. Kvinnliga journalisters överlevnadstaktiker*”. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*(2), 59-65

skicka enkäten till en redaktion som har en jämställdhetspolicy och en redaktion som inte har det.

Vi vill igen betona här att vi endast gått efter huruvida redaktionen har en jämställdhetspolicy eller inte. Vi tar ingen hänsyn till antalet anställda kvinnor respektive män. Valet av redaktioner innebär inte att vi pekar på den ena sportredaktionen som ett exempel på "grabbkultur", utan vi har enbart baserat urvalet på huruvida det finns en policy för jämställdhet eller inte.

Faktor 3: Kön

Vi tror också att vilket kön sportjournalisterna har kan påverka nyhetsurvalet. Det finns forskning som visar att kvinnor oftare väljer att skriva om andra kvinnor och att män väljer att skriva om andra män.³² Därför menar vi att kön på journalisten kan vara en relevant faktor att undersöka i vår studie. För att studera detta vill vi försöka få med både kvinnor och män i vår studie. Då sportredaktioner generellt sett är mansdominerade valde vi en redaktion där alla anställda journalister är män, sedan valde vi en redaktion som är mer jämställd, där tre av de sex anställda sportjournalisterna är kvinnor. På så sätt har vi försökt skapa ett sorts genomsnitt, och samtidigt försökt gardera upp oss för att i alla fall få med några kvinnor i vår studie. Vi är medvetna om att de andra redaktionerna som valts ut till studien också kan ha kvinnliga sportjournalister men vi menar att detta då bara speglar hur genomsnittet ser ut. Vi kopplar även denna faktor till Melin-Higgins teorier om strategier för överlevnad på redaktioner.³³ Då vi menar att kvinnorna i vår studie kan välja att skriva om kvinnor, likt taktik 1 i teorin. Melin-Higgins beskriver taktik 1 som en strategi där kvinnor istället för att böja sig för den rådande underordningen arbetade för att öka statusen på de områden de verkar inom.

Eller så väljer de kvinnliga journalisterna taktik 3: En av grabbarna. Här menar Melin-Higgins att en överlevnadsinstinkt som kvinnliga journalister använder sig av är att försöka infiltrera den mansdominerade kulturen på redaktionerna och genom att bli "en av grabbarna". Vi kommer alltså att använda denna taktik som ett sätt att förklara när kvinnor väljer att skriva om män.

Faktor 4: Gatekeeping

Vi kommer också utgå från att gatekeeping-teorin kan användas som en förklaringsfaktor. Att sportredaktionernas nyhetsurval delvis kan förklaras genom den institution som mediet ingår i. Här kommer vi peka på att teorin menar att det finns olika relativt etablerade regler inom en institution för ett nyhetsmedium, som spelar en central roll i nyhetsurvalet. Här har vi valt undersöka sportredaktionen på en mindre landsortstidning (morgontidning) och ställa den mot en stor rikstäckande tidnings (kvällstidning). Vi bedömer att dessa tidningar skiljer sig åt på flera sätt och därmed ingår i olika institutioner.

5.3 Enkäten och utskick

Vår enkät består av sex flervalfrågor, följda av en fråga om kön och en fråga om arbetsgivare (se bilaga 1).

Nedan redogör vi för hur frågorna relaterar till våra förklaringsfaktorer.

För att fånga upp vår första förklaringsfaktor i enkäten (styrfälten) har vi valt ut två redaktioner och jämfört dem i två enkätfrågor. Vi valde en kommersiell redaktion och en icke- kommersiell redaktion och analyserade deras svar på frågorna:

³² Fink, Janet S., Hardin, Marie., Kian, Edward M. "Ted". (2011). "Examining the impact of journalists' gender in online and newspaper tennis articles". *Women in Sport & Physical Activity Journal*, Fall, 2011, Vol.20 (2), p.3 (19).

³³ Melin-Higgins, Margareta (2003). "*Fly eller fåkta. Kvinnliga journalisters överlevnadstaktiker*". *Kvinnovetenskaplig tidskrift*(2), 59-65

"I vilken utsträckning instämmer du i att er publik tycker att herrsport är mer intressant än damsport? och I vilken utsträckning väger du in er publiks intresse i valet av vilka nyheter du rapporterar om?". Svaren på dessa frågor kan användas för att precisera hur journalisterna förhåller sig till vikten av intressets styrfält. Om respondenten svarar att de i mycket stor utsträckning väger in publikens intresse i nyhetsurvalet kan vi dra slutsatsen att de värderar intressets styrfält högt, och att det är en förklaringsfaktor till hur urvalet ser ut. Vår andra förklaringsfaktor (miljö på arbetsplatsen) jämför vi till enkätens tredje fråga: "I vilken utsträckning jobbar män och kvinnor på samma villkor på er redaktion?". Här fångar vi upp hur journalisterna på redaktionen upplever miljön och kulturen ur ett genusperspektiv på sin redaktion. Vår tredje förklaringsfaktor, vilken alltså är journalistens kön, får vi svar på i enkätens näst sista fråga, där vi ber respondenten att ange sitt kön. Samt fråga 5: "I vilken utsträckning instämmer du i att du bevakar herrsport mer än damidrott" och fråga 6: "I vilken utsträckning anser du att det är mer prestigefyllt att bevaka herridrott än damidrott?". Vår fjärde och sista förklaringsfaktor (gatekeeping) riggar vi genom det strategiska urvalet. Genom att ställa en större redaktion (storstadstidning) mot en mindre redaktion (landsortstidning) i enkätens fjärde fråga "I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott?" får vi ett resultat som visar hur nyhetsurvalet skiljer sig åt beroende på vilken medieinstitution redaktionen tillhör den fullständiga enkäten finns att se i bilaga 1.

5.3.1 Spridning

Till en början spred vi enkäten till de utvalda redaktionernas sportjournalister genom att skapa en maillista i programmet Qualtrics. Maillistan konstruerades delvis genom att vi samlade ihop mailadresser från artiklar på hemsidorna till de utvalda redaktionerna, samt att vi hittade mailadresser i de utvalda redaktionernas pappersbilagor.

Detta tillvägagångssätt visade sig dock inte leda till den svarsfrekvens vi siktade på. Nästa steg i spridningen av enkäten blev därför att skicka ut länken till enkäten till redaktörerna, och be dem kontakta sina anställda sportjournalister om undersökningen. Det visade sig då att flera av de redan tillfrågade sportjournalisterna inte hade mottagit något mail med enkäten. Huruvida det berodde på tekniska problem med programmet Qualtrics eller journalisternas mail vet vi inte. Här visade sig dock redaktörerna hjälpsamma och vi fick både större spridning och en högre svarsfrekvens på enkäten.

I följande stycke redogör vi mer ingående för hur utskicket gick till.

5.3.2 Utskick

Vårt första utskick av enkäten skedde tisdag den 24:e april. Enkäten skickades då ut till 125 mailadresser. I det första utskicket kunde vi se att ett email inte kunde sändas, två studsade tillbaka och två var dubletter. Ytterligare två journalister hörde av sig och meddelade att de inte längre jobbade utan hade gått i pension, vilket resulterade i att vi till slut hade 118 kvar. De två första dagarna svarade 22 journalister på enkäten. Den 26:e april skickades två nya mail. Ett till de journalister som inte svarat på enkäten och ett till sportcheferna på de redaktioner som vi inte fått något svar ifrån. Efter dessa mail fick vi 18 nya svar. Den 30:e april skickade vi ut en sista påminnelse till de som ännu inte svarat. Tio dagar efter att enkäten skickades ut för första gången valde vi att påminna ännu en gång och vi skickade även extra mail till de redaktioner där ingen svarat.

Vi upptäckte dock att på flera redaktioner har mailen som skickats ut via Qualtrics inte kommit fram, så i fortsättningen valde vi att skicka länken i mail som skickades direkt från våra studentmail-konton.

5.3.3 Svarsfrekvens

Svarsfrekvensen på enkäten blev 47 % (56 av 118 möjliga svar) procent. Vi betraktar siffran som relativt låg och hade önskat uppnå ett högre resultat för att kunna generalisera i större utsträckning. Enligt vår bedömning finns det flera möjliga förklaringsfaktorer till den relativt låga svarsfrekvensen. Det finns en möjlighet att svarsfrekvensen har påverkats av tekniska problem. Under den förmiddagen som enkäten skickades ut var värdsajten Qualtrics otillgänglig och de som försökte svara då kom inte åt enkäten.

Vidare tror vi också att det finns en mättnad på enkäter av detta slag,³⁴ där undersökningen inte riktas till specifika personer och där deltagandet är frivilligt. Det i kombination med faktumet att resultaten går till en studentuppsats istället för en klassisk forskningsrapport, kan ha varit en bidragande orsak till sportjournalisternas ovilja att svara på enkäten.

Vi är också medvetna om att genusperspektivet på nyhetsurval kan tolkas som ett känsligt ämne för vissa journalister. Att några av de tilltänkta respondenterna finner ett obehag i att konkretisera sin egen roll i det icke jämställda nyhetsurvalet. Vi hoppades kunna motverka denna känsla genom att lova respondenterna viss anonymitet.

Trots att svarsfrekvensen är relativt låg bedömer vi ändå svaren som tillräckligt representativa för de redaktioner vi valt ut. Detta då vi fått svar från samtliga redaktioner och uppnått en god könsrädd spridning. Vi bedömer inte heller någon av de åtta redaktionernas enskilda svarsfrekvens som för låg. Den lägsta enskilda svarsfrekvensen blev 33% och de sju övriga redaktionerna hade en svarsfrekvens på över 41%.

5.4 Bearbetning av materialet

Vi har inte gjort några ändringar i det insamlade materialet förutom att vi i vissa fall var tvungna att ändra där respondenterna angett sin arbetsgivare så att alla som arbetade på samma ställe gick under samma namn och inte någon förkortning eller smeknamn för redaktionen. Detta för att vi skulle kunna analysera materialet i SPSS lättare.

5.5 Validitet

För att fånga upp sportjournalisters uppfattningar om nyhetsurvalet ur ett genusperspektiv har vi valt ut redaktioner som representerar ytterligheterna av våra förklaringsfaktorer. Enkäten har sedan utformats för att samla information som definierar respondenternas tankar. Vi anser att detta tillvägagångssätt gör att undersökningen får en god begreppsvaliditet. Detta baserat på att denna operationalisering fångar upp vår teoretiska problemställning och ger oss möjlighet av besvara frågeställningarna.

Fördelen med att använda journalisternas erfarenheter och tankar, jämfört med exempelvis en observationsstudie, är att vi inte behöver göra egna tolkningar för att få fram ett resultat. Denna metod ger oss tydliga svar på hur sportjournalisterna upplever urvalet och sin roll i det. En potentiell svaghet är att sportjournalisterna kanske inte har den kunskap som krävs för att kunna ge tillräckliga svar om urvalet, vilket är nödvändigt för att vi ska kunna använda resultatet till att peka vilka förklaringsfaktorer som verkar gälla. Om sportjournalisten faktiskt inte är en central del av processen som leder fram till urvalet skulle det sänka vår validitet. Men baserat på den forskning vi tagit del av bedömer vi att så inte är fallet. Vi bedömer snarare att journalisterna har en vital roll i nyhetsurvalet på deras redaktioner och är således trygga i att vi har uppnått god begreppsvaliditet.

---

³⁴ Esaiasson, P. (2012). Metodpraktikan . Kap 10

5.6 Reliabilitet

Vi har försökt göra ett urval som ska spegla hur den svenska sportjournalist branschen ser ut och samtidigt utgå ifrån våra fyra faktorer. Det mest optimala hade varit att få tillgång till maillistan som vi ämnade att utgå från, men det var tyvärr inte möjligt. (läs mer under kap 5.2.2 Urval). Om vi kunnat använda oss av maillistan skulle det ha gynnat reliabiliteten, men vi anser ändå att den valda metoden och urvalet har gett oss en högst godkänt reliabilitet. Eftersom att vi valt att jobba med en metod där vi själva inte måste värdera svaren menar vi att vi ökat vår reliabilitet. Vi har försökt att vara så tydliga som möjligt i vår enkät, men eftersom att vi undersöker uppfattningar i vår studie så är det svårt att tro att vi skulle få exakt samma svar. Skulle vi skicka ut enkäten till exakt samma personer om ett par år skulle kanske inte uppfattningarna ha ändrats radikalt, men hur redaktionerna jobbar och hur kulturen där ser ut kan mycket väl ha förändrats om ett par år. Detta är dock något som hade kunnat hända oavsett metod och urval, så vi känner att vi inte hade kunnat göra något annorlunda.

En del i studien som kan skada vår reliabilitet är det faktum att vi ej nådde en svarsfrekvens på 50 %. Detta tar vi upp i 5.3.3 svarsfrekvens, men det vi ytterligare kan tillägga om detta är att vi är medvetna om detta och att vi burit med oss detta genom hela arbetet.

Vi kan också påpeka att vi är medvetna om att vårt sätt att mäta miljön på arbetsplatsen (jämförddhetspolicy eller ej) kan upplevas som tveksam. Då en jämförddhetspolicy också skulle kunna vara ett resultat av att arbetsplatsen tidigare haft problem som policyn varit en lösning på. Vi resonerar dock så att om man på en arbetsplats väljer att ha en jämförddhetspolicy så är också en jämfördd arbetsplats man strävar efter att ha. Här kan även tilläggas att de journalister som jobbade på en redaktion med policy uppfattade sin arbetssituation som mer jämfördd än de som jobbade på en redaktion utan jämförddhetspolicy.

Studien är också baserad på uppfattningar vilket är viktigt att bära med sig genom läsningen.

6. Resultat och analys

I detta kapitel kommer vi att presentera de resultat vi fått fram och analysera dessa. Vi kommer att gå igenom våra fyra frågeställningar var för sig i olika delkapitel. Vi har omvandlat de enkätsvar vi fick till diagram som presenteras vid respektive frågeställning och sedan analyseras. Vi vill förtydliga att de resultat vi presenterar här är baserade på de uppfattningar som dessa enskilda journalister har.

Vi kommer att börja med att gå igenom vad hela gruppen respondenter svarat på frågan och sedan kommer vi att göra en jämförelse mellan de två redaktioner som får representera varsin sida av frågeställningen. I frågeställningen om kön däremot, kommer alla åtta redaktionernas svar användas då vi endast skiljer på kvinnor och män i denna fråga. Detta betyder att två av redaktionerna inte kommer att vara med i en strategisk analys av resultatet, liksom de som avslutar frågeställningarna om styrfälten, miljö och gatekeeping. Vi vill tillägga här att ingen av de som svarat på enkäten angett ett annat kön än kvinna eller man. I alla diagram är procentantalet avrundade uppåt, därför kan ibland totalen vara högre än 100 procent.

6.1 Frågeställning 1: Hur påverkar styrfälten sportjournalisters nyhetsurval?

På den första frågan (*I vilken utsträckning instämmer du i att er publik tycker att herrsport är mer intressant än damsport?*) som vi kopplar till styrfälten fick vi resultatet att 64% av respondenterna bedömer sin publiks sportintresse som mansdominerat i ganska hög och mycket hög utsträckning. Endast 9 % ansåg att deras publiks sportintresse var mansdominerat i ganska låg eller låg utsträckning.

På den andra frågan (*I vilken utsträckning väger du in er publiks intressen i valet av vilka nyheter du rapporterar om?*) med koppling till styrfälten svarade 72% att de i ganska hög eller mycket hög utsträckning väger in sin publiks intresse i valet av nyheter. Vi tolkar detta som att majoriteten av de tillfrågade sportjournalisterna värderar intressets styrfält högt i ganska hög eller mycket hög utsträckning.

I den sista frågan (*I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?*) som vi knyter an till denna frågeställning svarade 91% av respondenterna att de i ganska hög eller mycket hög utsträckning tycker att nyhetsurvalet på deras redaktion är mansdominerat.

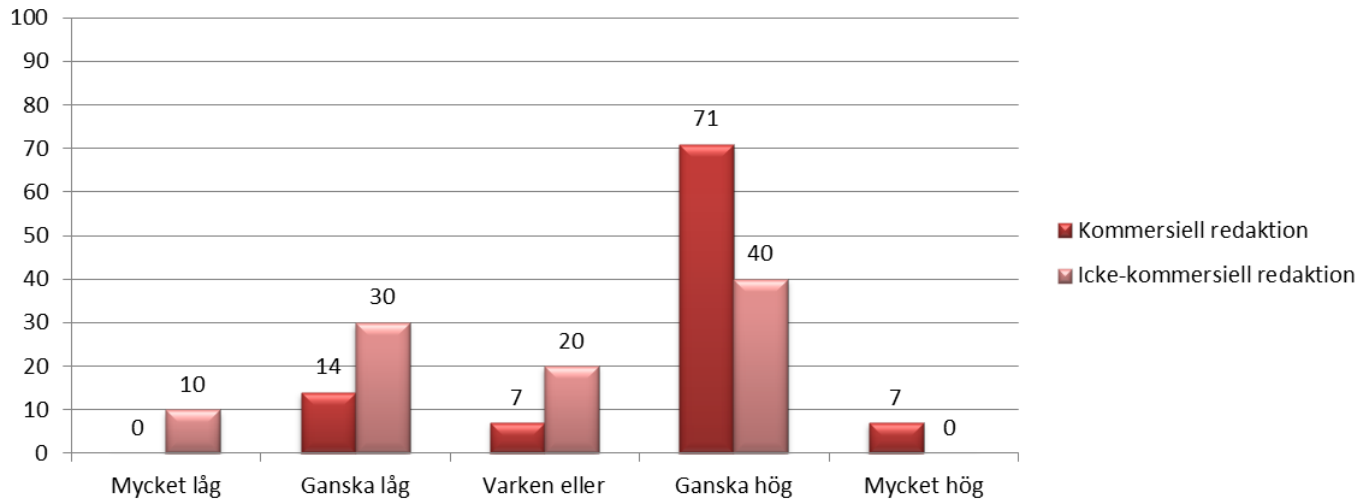
För att besvara och dra slutsatser kring denna frågeställning valde vi att jämföra två sportredaktioner med varandra, en kommersiell och en icke-kommersiell (public service).

Vi jämförde deras svar på de tre frågor vi redogjort för här ovan.

Det förväntade resultatet var att de journalister som jobbar på den kommersiella redaktionen är mer måna om att ge sin publik vad de är intresserade av än den icke-kommersiella redaktionen. Detta då den kommersiella redaktionen drivs av klick i större utsträckning än den icke-kommersiella redaktionen. Det förväntade resultatet var alltså att sportjournalisterna på den kommersiella redaktionen skulle värdera intressets styrfält högre än journalisterna på den icke-kommersiella redaktionen. Om journalisterna även uppfattar sin publiks sportintresse som mansdominerat menade vi att detta i förlängning skulle kunna vara en förklaringsfaktor varför nyhetsurvalet domineras av herridrott.

Det första diagrammet nedan visar i vilken utsträckning sportjournalisterna på de utvalda redaktionerna väger in sin publiks intressen i sitt nyhetsurval.

1.1: I vilken utsträckning väger du in er publiks intressen i valet av vilka nyheter du rapporterar om? (procent)

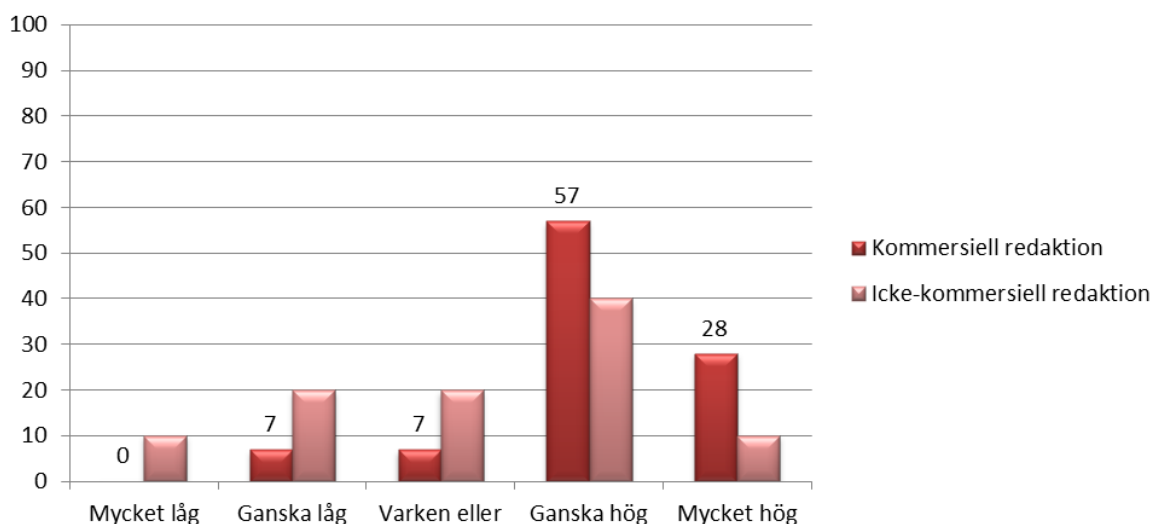

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan "I vilken utsträckning väger du in er publiks intressen i valet av vilka nyheter du rapporterar om?". N-tal=24. Gjord 2018.

Som vi kan se i tabell 1.1 anger sportjournalisterna på den kommersiella redaktionen att de i högre utsträckning tar hänsyn till publikens intressen än de journalister som jobbar på den icke-kommersiella redaktionen. Något som vi menar kan bero på det krav på ekonomisk-vinning som kan finnas på de kommersiella redaktionerna.

I tabell 1.2 jämför vi den kommersiella redaktionen med den icke-kommersiella redaktionen på frågan om de tror att deras publik tycker att herrsport är mer intressant än damsport.

1.2: I vilken utsträckning instämmer du i att er publik tycker att herrsport är mer intressant än damsport? (procent)

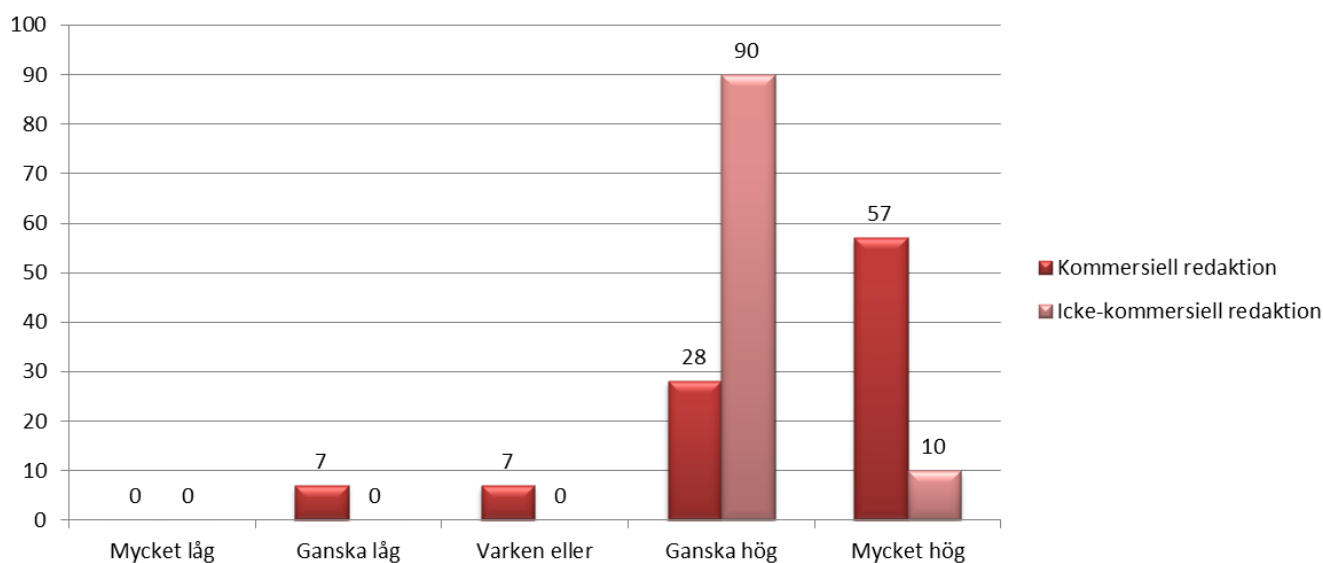

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan "I vilken utsträckning instämmer du i att er publik tycker att herrsport är mer intressant än damsport?". N-tal=24. Gjord 2018.

Här ser vi att de journalister som besvarat enkäten på den kommersiella redaktionen i högre grad anser att deras publik anser att herridrott är mer intressant än damidrott. Detta resultat kombinerat med resultaten i diagram 1.1 tolkar vi som att journalisterna på den kommersiella redaktionen väger in sin publiks mansdominerade intresse i valet av vilka nyheter de rapporterar om i större utsträckning än den icke-kommersiella redaktionen.

I diagram 1.3 ser vi hur journalisterna på de utvalda redaktionerna upplever nyhetsurvalet på sin redaktion ur ett genusperspektiv.

1.3: I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter? (procent)

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan “I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?”. N-tal=24. Gjord 2018.

Här ser vi att 57 % av respondenterna på den kommersiella redaktionen anser nyhetsurvalet vara mansdominerat i mycket hög utsträckning. Endast 10% av journalisterna på den icke-kommersiella redaktionen har svarat “mycket hög utsträckning”.

Genom att applicera teorin om styrfälten på de resultat som redovisats här ovan når vi slutsatsen att den kommersiella redaktionen värderar intressets styrfält högre än vad den icke-kommersiella redaktionen gör. Den kommersiella redaktionen lägger alltså större vikt vid att ge sin publik vad de ha än vad den icke-kommersiella redaktionen gör. Då en majoritet på båda redaktionerna svarat att de bedömer sin publiks sportintresse som mansdominerat drar vi även slutsatsen att det mansdominerade urvalet kan vara ett resultat av vikten som läggs vid intressets styrfält. Detta stärker vi med resultatet i diagram 1.3, där vi ser att den kommersiella redaktionens nyhetsurval uppfattas som mindre jämställt än urvalet på den icke-kommersiella redaktionen.

Vi tydliggör och stärker denna slutsats genom en effektparametertabell. Här redovisar vi andelen procent sportjournalister som uppfattar sitt nyhetsurval som icke jämställt uppdelat på i vilken utsträckning de väger in sin publiks intresse i nyhetsurvalet, samt om deras arbetsgivare är kommersiell eller icke kommersiell. Notera att svarsalternativen “I ganska låg

utsträckning” och “I mycket låg utsträckning” har slagits ihop här. Även “I ganska hög utsträckning” och “I mycket hög utsträckning” har slagits ihop.

Tabell 1.4: Andel av sportjournalisterna som anser att deras urval är mansdominerat, under kontroll för de som också väger in eller inte väger in publikens intresse (procent)

	Väger in publikens intresse	Väger inte in publikens intresse	
Kommersiell redaktion	83	17	-66
Icke-kommersiell redaktion	40	40	0
	-43	+23	

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan “I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?”. Siffrorna i tabellen är procentenheter. N-tal=24. Gjord 2018. Enkätsvaren “I mycket låg utsträckning” och “I ganska låg utsträckning” är kombinerade till “väger inte in publikens intresse”. Enkätsvaren “I mycket hög utsträckning” och “I ganska hög utsträckning” är kombinerade till “väger in publikens intresse”

Av de sportjournalister som uppfattar sitt nyhetsurval som mansdominerat på den kommersiella redaktionen svarar alltså 83 % att de väger in publikens intresse i urvalsprocessen.

På den icke-kommersiella redaktionen svarar 40 % av de journalister som uppfattar sitt nyhetsurval som icke jämställt att de väger in sin publiks intresse i urvalsprocessen. Vi tolkar denna skillnad (på 43 procentenheter) som att intressets styrfält är en relevant förklaringsfaktor, framförallt på den kommersiella redaktionen.

I effektparametertabellen ser vi också att 17% av de journalister som anser sitt nyhetsurval vara mansdominerat på den kommersiella redaktionen svarar att de inte väger in publikens intresse. Motsvarande svar på den icke-kommersiella redaktionen kom upp i 40 %. Vi tyder detta som att effekten av intressets styrfält är klart starkare på den kommersiella redaktionen än vad den är på den icke-kommersiella redaktionen.

Resultaten stämmer in med det Strömbäck skriver om styrfälten.³⁵ Att nyhetsmedier i Sverige blir allt mer kommersiella och att det leder till att intressets styrfält tar mer plats än betydelsens styrfält. Notera att vi här inte har gjort någon jämförelse över tid och våra resultat kan således inte kopplas till den kommersiella utvecklingen över tid. Med våra resultat kan vi dock visa att den kommersiella redaktionen lägger större vikt vid intresset styrfält jämfört

³⁵ Karlsson, M & Strömbäck, J (Red.). (2015). Handbok i journalistikforskning. Lund: Studentlitteratur AB. kap9

med den icke-kommersiella reaktionen, och det skulle kunna vara en följd av den utveckling som Strömbäck beskriver.

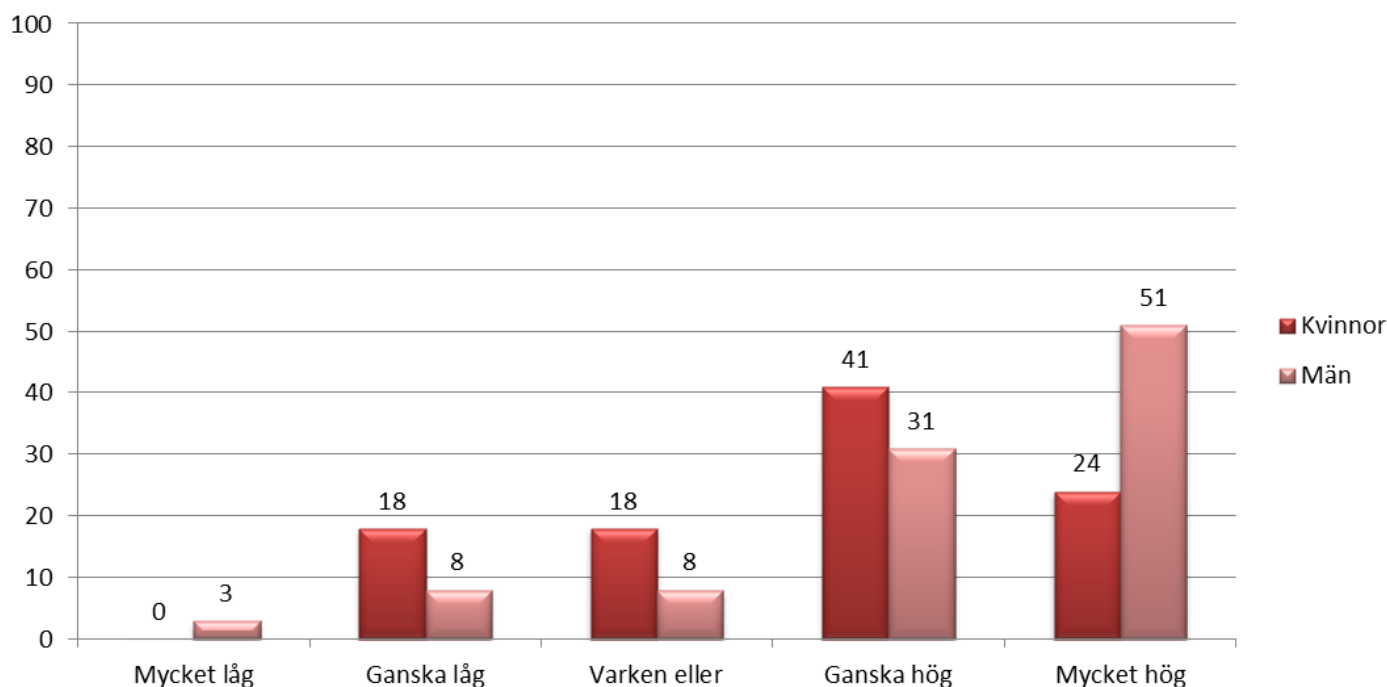
Vi kan här också konstatera att våra resultat är i linje med den tidigare forskning som haft en liknande frågeställning. Knoppers och Elling visade 2004 att holländska sportjournalister tenderar att lägga stor vikt vid intresset styrfält och nämnde det som en förklaring till det icke jämställda nyhetsurvalet i den holländska sportjournalistiken. Våra resultat visar att svenska sportjournalister tenderar att värdera på samma vis som respondenterna i Knoppers och Ellings undersökning, samt att journalister på kommersiella redaktioner värderar intresset styrfält i högre utsträckning än journalister på icke-kommersiella redaktioner.

6.2 Frågeställning 2: Hur påverkar miljön på arbetsplatsen sportjournalistens nyhetsurval?

I denna frågeställning har vi valt att börja med att ta reda på i vilken utsträckning kvinnor och män inom sportjournalistiken anser att de jobbar på samma villkor. 75 % av det totala antalet respondenter svarade att kvinnor och män jobbade på samma villkor i ganska hög utsträckning eller mycket hög utsträckning.

Något man får ta i beaktning i denna fråga är att våra respondenter är till 70 % män och att i tidigare studier³⁶ har kvinnor uppgett att arbetsvillkoren inte alltid är så jämställda. När vi studerar frågan (med totala antalet respondenter) uppdelat på kön syns en skillnad. I diagram 2.1.1 redovisar vi denna skillnad.

2.1.1 Hela gruppen respondenters svar på frågan: I vilken utsträckning arbetar män och kvinnor på samma villkor på er redaktion? (procent)

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan "I vilken utsträckning arbetar män och kvinnor på samma villkor på er redaktion?". N-tal=56. Gjord 2018.

³⁶ Branting, Stina (2015). "Kvinna, sportreporter - inte på samma villkor? Om hur kvinnor upplever sin arbetsituation som sportjournalister"

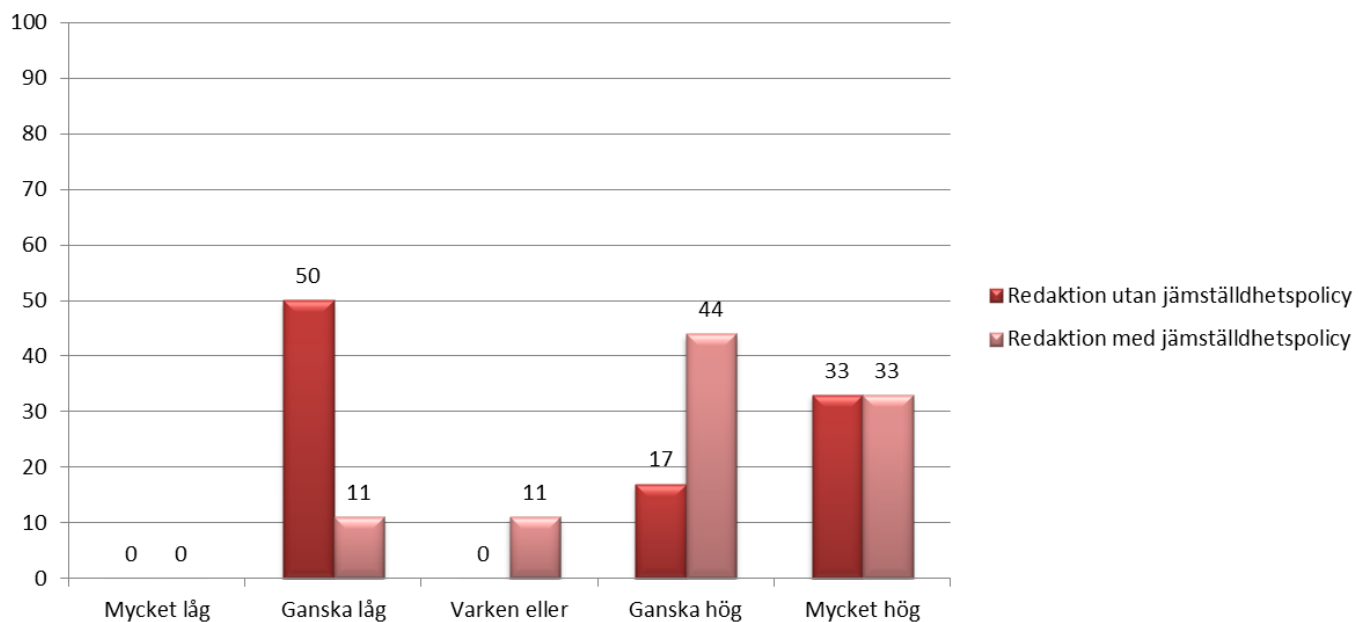
Även om både kvinnor och män anger att de jobbar på samma villkor finns en viss skillnad i utsträckningen. Det som dock står ut för oss är att 3 % av männen angett att kvinnor och män jobbar på samma villkor i mycket låg utsträckning, men ingen kvinna har valt detta alternativ. När man studerar detta diagram (2.1.1) där vi valt att ta med hela gruppen respondenter behöver man också ta i beaktning att även de journalister som jobbar på den redaktion där det endast jobbar män även svarat på denna fråga, vi utgår här ifrån att dessa män svarat utifrån hur situationen hade varit om det hade jobbat kvinnor där. Då vår studie är baserad på journalisternas uppfattningar så är det också dessa vi får ta hänsyn till. Det vill säga att även om männen upplever en jämställd arbetssituation så kan verkligheten se annorlunda ut.

Som tidigare beskrivning i inledningen till resultat och analys -kapitlet anger 91 % av alla respondenter att herridrott får mer utrymme i nyheterna på de tillfrågade redaktionerna i ganska hög eller mycket hög utsträckning. Så sett till det totala antalet svarande finns inget tydligt samband mellan kulturen på redaktionen och urvalet.

För att studera denna frågeställning ytterligare använde vi oss av enkätfrågorna "I vilken utsträckning arbetar män och kvinnor på samma villkor på er redaktion?" och "I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?". Vi jämförde här en redaktion som har en jämställdhetspolicy och en redaktion som inte har det. Vi ansåg att detta var det mest lämpliga sättet att undersöka vilket kultur som rådde på journalistiken då vi inte hade möjlighet att besöka en redaktion själva för att observera. Dessutom menar vi att det hade funnits en svårighet med att besöka en redaktion också, då den stämning som vanligtvis råder där möjligtvis inte hade rätt om två utomstående studenter varit där.

På dessa två redaktioner finns både män och kvinnor representerade, den redaktion som har en jämställdhetspolicy har dock procentuellt fler anställda kvinnor.

2.1.2: I vilken utsträckning arbetar män och kvinnor på samma villkor på er redaktion? (procent)

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan "I vilken utsträckning arbetar män och kvinnor på samma villkor på er redaktion?". N-tal=15. Gjord 2018.

Som vi ser visar i diagram 2.1.2 finns det en liten skillnad på de två redaktionerna. Även om procentantalet på svarsalternativet "Mycket hög" är lika kan man se en tydlig skillnad mellan "Ganska låg" och "Ganska hög". 50 % av de anställda journalisterna på redaktionen utan jämställdhetspolicy anger att kvinnor och män i ganska låg utsträckning jobbar på samma villkor, medans 44% på redaktionen med jämställdhetspolicy anger att män och kvinnor i "Ganska hög" utsträckning jobbar på samma villkor.

Ett annat sätt att mäta detta på är med ett så kallat balansmått. Detta gör vi genom att slå ihop procentantalen i alternativen "Mycket låg" + "Ganska låg" minus "Ganska hög" och "Mycket hög" för de två redaktionerna.

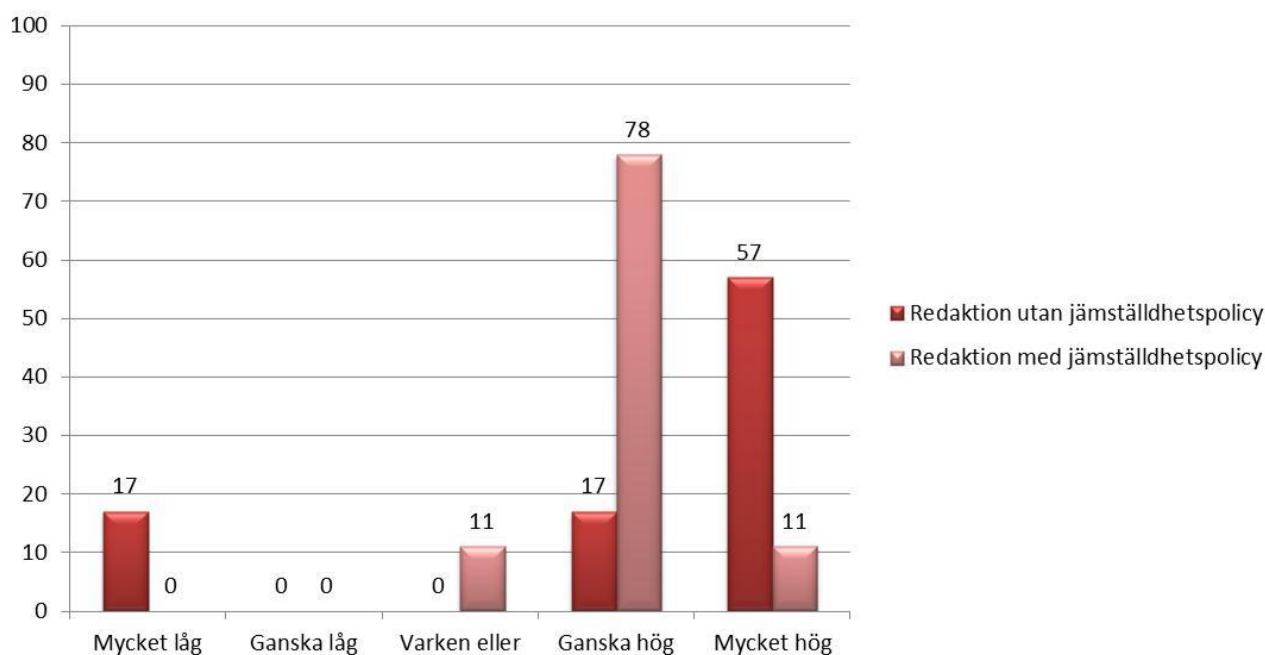
Uträkningen för redaktionen med jämställdhetspolicy blir då 77 (hög) - 11 (låg) = 66.

Uträkningen för redaktionen utan jämställdhetspolicy blir då 50 (hög) - 50 (låg) = 0.

Räknar man på detta sätt syns alltså en väldigt stor skillnad mellan de två redaktionerna.

Detta kan vi då tolka som att det är många fler på den redaktionen med jämställdhetspolicy anser att kvinnor och män jobbar på samma villkor.

2.2: I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter? (procent)

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan "I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?". N-tal=15. Gjord 2018.

Som vi kan se i diagram 2.2 är det 89 % av de tillfrågade journalisterna på redaktionen med jämställdhetspolicy som anger att herridrott får mer utrymme än damidrott i antingen ganska hög eller mycket hög utsträckning.

På redaktionen utan jämställdhetspolicy är det 74 % som svarat detsamma. Dessutom uppger 17 % på redaktionen utan jämställdhetspolicy att damidrott och herridrott får samma utrymme i mycket låg utsträckning.

Vi anser alltså att vi kan, med grund i resultaten presenterade i diagrammen kunna påstå att oavsett om det råder en jämställd arbetssituation så är urvalet fortfarande mansdominerat. Detta gör att vi inte kan koppla vårt resultat till Melin-Higgins teorier om överlevnad på redaktionerna, då även de som upplever en jämställd arbetssituation producerar ett icke jämställt urval.

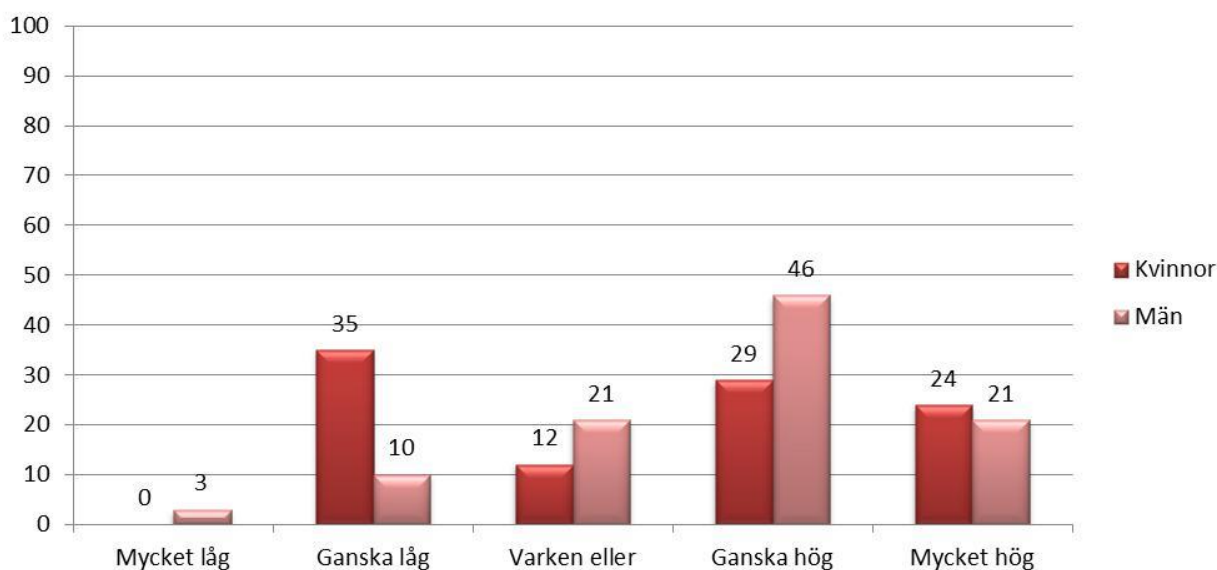
Vår analys är alltså att huruvida en redaktion är jämställd eller inte påverkar/behöver inte påverka vad journalisterna skriver om. Då journalisterna i vår studie angett att de skriver om herridrott oavsett om de jobbar på en redaktion med jämställdhetspolicy eller inte. Dock vill vi påpeka att det såklart finns andra sätt att mäta detta, men i just vår studie ansåg vi att det var (för oss) det bästa sättet att undersöka detta.

6.3 Frågeställning 3: Hur påverkas sportjournalistens nyhetsurval av dennes kön?

I denna frågeställning kommer vi inte att jämföra två specifika redaktioner, utan studera det totala antalet sportjournalisters svar på enkätfrågorna “I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?”, “I vilken utsträckning instämmer du i att **du** bevakar herridrott mer än damidrott?” och “I vilken utsträckning anser du att det är mer prestigefyllt att bevaka herridrott än damidrott?”.

Vi studerade först vad det totala antalet respondenter svarat på fråga 5 “I vilken utsträckning instämmer du i att **du** bevakar herridrott mer än damidrott?” utifrån kön. I diagrammet nedan redovisas detta resultat.

3.1: I vilken utsträckning instämmer du i att du bevakar herridrott mer än damidrott? (procent)

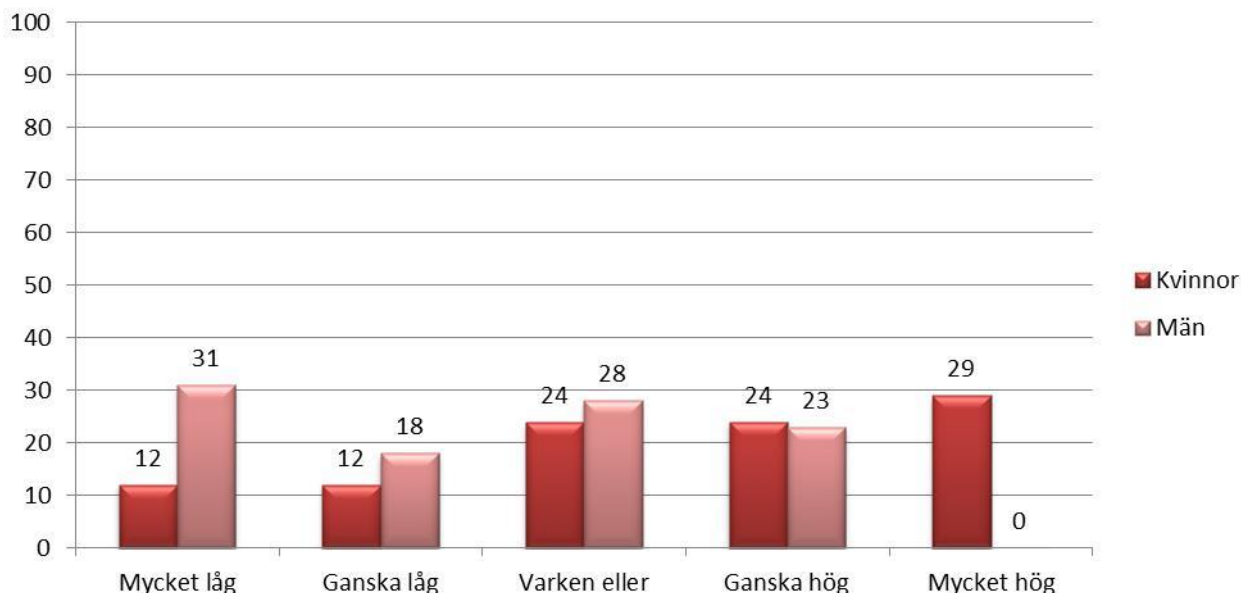

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan “I vilken utsträckning instämmer du i att **du** bevakar herridrott mer än damidrott?”. N-tal=56. Gjord 2018.

Det visade sig att 53 % av kvinnorna ansåg att de bevakade herridrott mer än damidrott i ganska hög eller mycket hög utsträckning. För de manliga sportjournalisterna var samma siffra 67 %. Det är alltså en skillnad på 14 procentenheter.

När vi sedan studerade frågan “I vilken utsträckning anser du att det är mer prestigefyllt att bevaka herridrott än damidrott?” fick vi följande svar. 52 % av kvinnorna ansåg att det var mer prestigefyllt att bevaka herridrott än damidrott i ganska hög eller mycket hög utsträckning. Bland de manliga sportjournalisterna ansåg 23 % att det i ganska hög utsträckning var mer prestigefyllt att bevaka herridrott. Ingen av de tillfrågade manliga sportjournalisterna ansåg att det i mycket hög utsträckning var mer prestigefyllt att bevaka herridrott. I följande diagram redovisas detta resultat.

3.2: I vilken utsträckning anser du att det är mer prestigefyllt att bevaka herridrott än damidrott? (procent)

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan “I vilken utsträckning anser du att det är mer prestigefyllt att bevaka herridrott än damidrott?”. N-tal=56. Gjord 2018.

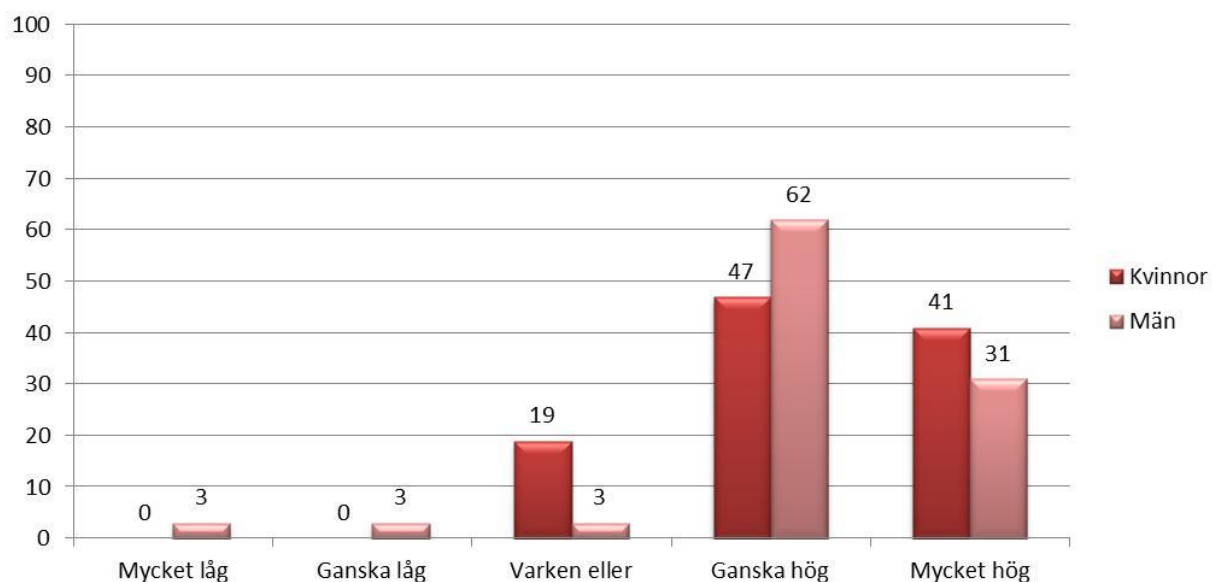
Detta resultat är inte det förväntade resultatet, utan det förväntade resultatet var att större del av journalisterna skulle anse det vara mer prestigefyllt att bevaka herridrott. Det finns flera teoretiska förklaringar till att detta resultat ser ut som det gör. En potentiell förklaring är att detta inte är något som de manliga sportjournalisterna tvingats fundera över i samma utsträckning som de kvinnliga sportjournalisterna. Vi tror också att detta kan bero på att de manliga sportjournalisterna inte behövt kämpa lika mycket för att nå de stora evenemangen (som oftast är herridrott till exempel Hockey-VM, Fotbolls-VM) då det redan råder manligt revir på de höga positionerna inom sportjournalistiken.³⁷

³⁷ Branting, Stina (2015). “Kvinna, sportreporter - inte på samma villkor? Om hur kvinnor upplever sin arbetssituation som sportjournalister”

Med dessa siffror anser vi oss kunna dra slutsatsen att kvinnor får mindre utrymme att skriva om herridrott, vilket leder till att de uppfattar nyhetsrapporteringen om herridrott som mer prestigefylld.

Om vi jämför dessa resultat med resultatet på frågan ”I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?” där 91 % av samtliga journalister svarat att herridrott får mer utrymme än damidrott i ganska hög eller mycket hög utsträckning anser vi oss kunna dra flera slutsatser. I diagrammet 3.3 visar vi resultatet på frågan ”I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?”.

3.3: I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter? (procent)

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan “I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?”. N-tal=56. Gjord 2018.

Eftersom att den klart övervägande delen av alla respondenter anser att deras urval är mansdominerat i ganska hög eller mycket hög utsträckning kan vi konstatera att den som bevakar herridrott syns mest i redaktionernas urval.

Då en liten andel av de manliga sportjournalisterna anger i större utsträckning att de bevakar herridrott i större utsträckning än damidrott än vad de kvinnliga sportjournalisterna gör, anser vi oss kunna dra slutsatsen att de manliga sportjournalisterna syns mer i mediernas flöden. Samtidigt anger de kvinnliga sportjournalisterna att det är mer prestigefyllt att bevaka herridrott än vad de manliga sportjournalisterna avgör, detta får oss så att kunna dra slutsatsen att det är just herridrotten som är det mest prestigefyllda. Alltså, bevakar man som sportjournalist herridrott får man mer utrymme i medierna vilket kan ses som mer prestigefyllt. Analyserar vi detta utifrån Melin-Higgins teorier för överlevnad på redaktionen så går det att se likheter med det hon skriver om i sin studie³⁸. Vårt resultat stämmer väl överens med taktik 3: en av grabbarna. Då en stor andel av de tillfrågade kvinnliga sportjournalisterna angett att de anser att det är mer prestigefyllt att bevaka herridrott anser vi att det kan finnas ett samband med Melin-Higgins teori taktik 3, på det sättet

38.Melin-Higgins, Margareta (2003). “Fly eller fäkta. Kvinnliga journalisters överlevnadstaktiker”. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*(2), 59-65

att kvinnor vill jobba med det mest prestigefyllda (herridrott) för att nå makt på redaktionen.

Vår slutsats är alltså att kön påverkar vad journalisterna skriver om. Då det kan ses på det sättet att män tenderar att skriva mer om herridrott, och då kvinnorna i studien anser att det är mer prestigefyllt att skriva om herridrott så kan detta påverka dem att skriva mer om män.

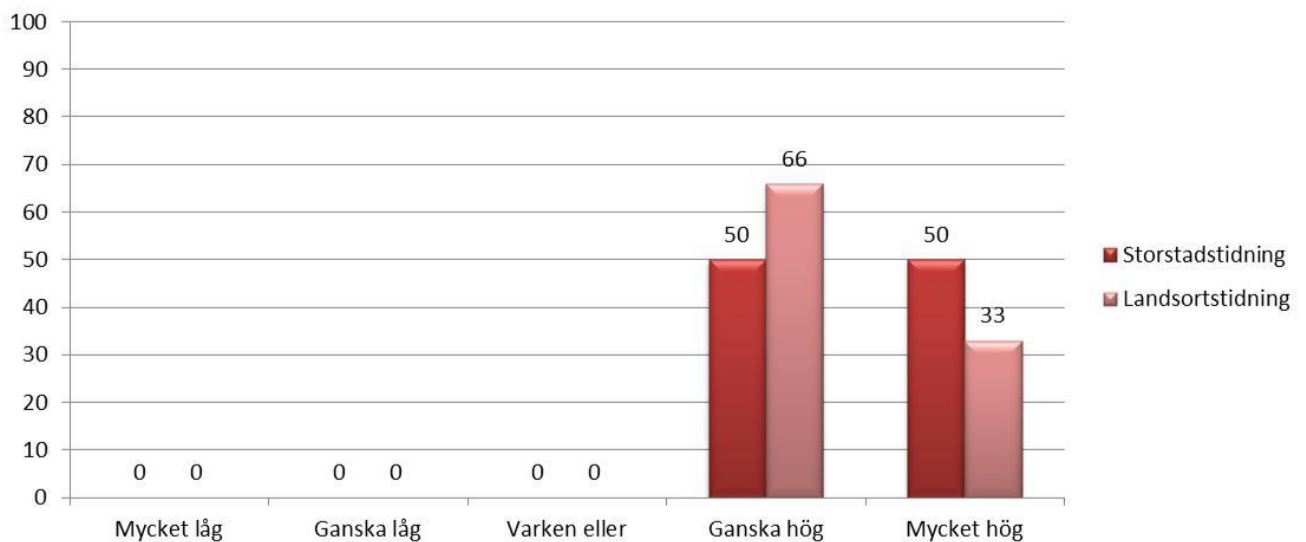
6.4 Frågeställning 4: Hur påverkas en sportredaktions nyhetsurval beroende på vilken medieinstitution den ingår i?

Vi har valt att tolka frågan "I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?" utifrån gatekeeping-teorin. Här är det skillnaderna på de två utvalda redaktionerna som är nyckelvariabler i analysen av resultatet. Det förväntade resultatet var att en storstadstidnings nyhetsurval skulle vara mer mansdominerat än urvalet på en landsortstidning.

På denna fråga svarade 91 % av samtliga journalister på de åtta redaktionerna att de i ganska hög eller mycket hög utsträckning instämmer i att nyhetsurvalet på deras redaktion är mansdominerat.

I diagram 4.1 ser vi en jämförelse mellan en storstadstidning och en landsortstidning på denna fråga.

4.1: I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter? (procent)

Kommentar: Diagrammet visar svaren på frågan "I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?". N-tal=7. Gjord 2018.

Här ser vi en mindre skillnad på svaren mellan de olika redaktionerna. 50 % av respondenterna på storstadstidningar svarade alltså att de i mycket hög utsträckning instämmer i att herridrott får mer utrymme än damidrott i deras nyheter. På landsortstidningen var det 33 % av sportjournalisterna som svarade "mycket hög utsträckning" på frågan. En påtaglig skillnad vilken vi dock bedömer som otillräcklig för att bekräfta det förväntade resultatet - att nyhetsurvalet ser olika ut ur ett genusperspektiv

på redaktioner som ingår i olika medieinstitutioner. Delvis på grund av att N-talet inte är större än sju i detta diagram, och delvis för att svaren från de två redaktionerna är för lika.

Genom att applicera Strömbäcks resonemang om gatekeeping på detta resultat når vi slutsatsen att både medieinstitutionen för storstadstidningar och medieinstitutionen för landsortstidningar har vissa strukturella regler och praktiker vilka gynnar ett mansdominerat nyhetsurval.

Strömbäck skriver alltså följande om begreppet medieinstitution:

*“Med institutioner avses relativt stabila uppsättningar av regler och praktiker vilka är inbäddade i strukturer vars organisatoriska och andra resurser gör handling möjlig och samtidigt skapar mening åt och rättfärdigar olika handlingar”.*³⁹

Strömbäck menar också att publiken kan förvänta sig att nyhetsurvalen är relativt lika i de nyhetsmedier som ingår i en särskild medieinstitution. Detta skulle betyda att medier som ingår i samma institution som de redaktioner vi undersökt också har ett urval där herridrott täcks i större utsträckning än damidrott.

Tidigare forskning på detta ämne med fokus på teorin om gatekeeping visar att redaktören på sportredaktionen har en central roll i nyhetsurvalet och att detta kan förklara varför manliga atleter får mer utrymme än kvinnliga. Denna forskning har dock använt gatekeeping som ett begrepp för att belysa enskilda individers betydelse i urvalsprocessen. På senare tid har gatekeeping-begreppet börjat användas som ett institutionsrelaterat begrepp och det är på det sättet vi har använt oss av teorin. Den tidigare forskning som gjorts kan därför inte användas för att stärka eller förklara våra resultat på denna frågeställning.

Vi jämförde två redaktioner från olika medieinstitutioner och fick resultatet att journalisterna på båda redaktionerna upplevde sitt nyhetsurval som mansdominerat i hög utsträckning. Vår analys är således att gatekeeping inte har någon tydlig påverkan på sportredaktioners nyhetsurval ur ett genusperspektiv.

6.5 Möjliga risker och problem

Vi är medvetna om att det finns flera möjliga risker och brister med vår undersökning.

Vi har tidigare nämnt att vi har en relativt låg svarsfrekvens, om detta kan man läsa under kapitel 5.3.3: Svarsfrekvens.

Ytterligare möjliga risker med vår studie är att den är baserad på uppfattningar från de tillfrågade sportjournalisterna. Detta kan påverka resultatet på det sättet att det kan skilja sig mycket mellan journalisterna i deras uppfattningar kring urvalet och så vidare.

Dessutom förstår vi att våra frågor kan upplevas som känsliga och vara prestigeladdade. Jan Strid skriver⁴⁰ *“En annan fälla som det är lätt att falla i och som ligger nära prestigen är att fråga om vanor som man själv har och som man anser att andra bör ha”*. Detta anser vi är en fälla vi kan ha hamnat i då vi frågat om uppfattningar som man kan anse att journalisterna “borde” ha. Till exempel fråga 6 i vår enkät “I vilken utsträckning anser du att det är mer prestigefyllt

³⁹ Karlsson, M & Strömbäck, J (Red.). (2015). Handbok i journalistikforskning. Lund: Studentlitteratur AB. kap 9

⁴⁰ Strid, J. i V Krogh, T et al. (2013) *Räkna med nyheter*. Kap 2. Stockholm: Sim(o)

att bevaka herridrott än damidrott?”. Detta är en fråga där vi menar att det kan vara så att dessa journalister kan känna sig tvungna att svara “rätt” för att inte framstå på ett visst sätt. För även om vi utlovar (och har hållit) samtliga uppgifter om journalisterna hemliga så menar vi att respondenterna kan känna en viss misstro mot oss då vi “bara” är studenter.

Att vi i enkäten frågat om journalistens arbetsgivare kan också ses som en brist. Detta kan bidra till att respondenterna inte känner sig trygga och därför svarar på ett annat sätt än vad de skulle ha gjort om enkäten varit ännu mer anonym. Vi anser dock att vi behövde ha med denna frågeställning för att kunna dela upp svaren och göra de analyser som finns i resultatdelen där vi ställer två redaktioner mot varandra. Frågan om arbetsgivare var ej obligatorisk och av 56 svarande journalister är det bara en som valde att inte svara på denna. Detta tolkar vi som att journalisterna kände sig relativt trygga med att uppge sin arbetsgivare.

Vi är också medvetna om att stora skillnader förekommer mellan individuell idrott och lagidrotter när det kommer bevakningen mellan kvinnliga och manliga idrottare. Kvinnor i individuell idrott tenderar till att få mycket större utrymme än kvinnor som tävlar i lagidrotter. Till exempel är kvinnor som ägnar sig åt individuell idrott (till exempel Charlotte Kalla, Anja Pärson, Annika Sörenstam) mycket större profiler än kvinnor som ägnar sig åt lagidrotter. Medan skillnaden bland de manliga idrottarna inte är lika stor, till exempel finns flera av de största manliga idrottsprofilerna inom lagidrott: Zlatan Ibrahimovic, Peter Forsberg. Självklart finns även stora profiler inom det motsatta också (damer inom lagidrott och herrar inom individuell idrott). Vi har dock inte tagit hänsyn till denna skillnad i vår studie av flera anledningar. Dels för att det inte är det vi ska studera och dels för att det fortfarande är stor skillnad i hur mycket kvinnor och män bevakad oavsett idrott. Detta är något man skulle kunna studera i en förlängning.

6.6 Extern validitet

Vi anser oss ha relativt god extern validitet. Vi är medvetna om att vi inte kan generalisera på samma sätt som om vi hade haft ett helt slumpmässigt urval baserat på den maillista som vi bad om från Svenska sportjournalistförbundet (detta berörs mer i kapitel 5.2.2 Urval). Vi anser dock att vi har fått till ett relativt representativt urval utifrån de möjligheter vi hade att ta reda på det representativa urvalet.

Vår enkät är anpassad för att mäta det vi avsåg att mäta och speglar journalisternas uppfattningar om påverkan. Vi har inte ändrat i några enkätsvar och vi har analyserat dessa utifrån egen förmåga.

7. Sammanfattning

Syftet med denna undersökning var att undersöka varför sportjournalister väljer att rapportera om herr- respektive damidrott. Vi ansåg att forskningen på nyhetsurvalet ur ett genusperspektiv i den svenska sportjournalistiken var otillräcklig och ämnade med denna undersökning att fylla just den luckan. Rent konkret var vi ute efter att kartlägga och precisera förklaringsfaktorer till det icke jämställda nyhetsurvalet i sportjournalistiken. Vi kunde visa att 64 % av sportjournalisterna på de redaktioner vi undersökte i hög utsträckning anser sin publiks sportintresse vara mansdominerat. Gällande publikens intresse kunde vi också visa på en skillnad mellan journalister på en kommersiell redaktion och en icke-kommersiell redaktion (public service). Vår undersökning visar också att 72 % av respondenterna väger in sin publiks intresse i stor utsträckning. Detta i kombination med det faktum att majoriteten av journalisterna uppfattar sin publiks intresse som mansdominerat, ser vi som ett tecken på att intresset styrfält kan vara en förklaringsfaktor till det mansdominerade nyhetsurvalet.

Här kunde vi också visa på en skillnad mellan en kommersiell redaktion och en icke-kommersiell redaktion. 78 % av respondenterna på den kommersiella redaktionen svarade att de i ganska hög eller mycket hög utsträckning vägde in sin publiks intresse i sitt nyhetsurval. På den icke-kommersiella redaktionen fick de svarsalternativen endast 40 %. Detta tyder vi som att den kommersiella redaktionen värderar intressets styrfält högre än den icke-kommersiella.

När det kommer till huruvida journalistens kön påverkar nyhetsurvalet så kunde vi visa på att de manliga journalisterna i högre grad angav att de bevakade herridrott. Skillnaden var dock relativt låg (14 procentenheter). Däremot anger kvinnorna i studien i högre grad anser det vara mer prestigefyllt att bevaka herridrott. Detta anser vi vara två faktorer som tyder på att kön påverkar vad journalisterna i studien skriver om.

Vi kunde visa att på de redaktioner vi undersökte så spelade miljön på redaktionen inte så stor roll. 91 % av samtliga journalister i studie angav att de hade ett mansdominerat urval. Samtidigt angav 75 % av dessa att kvinnor och män jobbade på samma villkor. Detta anser vi visar på att oavsett om man jobbar jämställt så speglas inte detta i nyhetsurvalet. Detta resultat visade sig även när vi ställde en redaktion med jämställdhetspolicy och en utan mot varandra. Journalisterna på de två redaktionerna ansåg sig ha ett mansdominerat innehåll, samtidigt som de ansåg att de manliga och kvinnliga anställda jobbade på relativt samma villkor. Andelen av de anställda på redaktionen utan policy som ansåg att kvinnor och män jobbade på samma villkor (i ganska hög eller mycket hög utsträckning) var 50 %. På redaktionen med jämställdhetspolicy ansåg 77 % att männen och kvinnorna jobbade på samma villkor i ganska hög eller mycket hög utsträckning.

Vi såg även att det inte fanns någon tydlig skillnad i hur journalister från olika medieinstitutioner uppfattade sitt nyhetsurval ur ett genusperspektiv. Svaren från både storstadstidningen och landsortstidningen visade att samtliga journalister uppfattade urvalet som mansdominerat i hög utsträckning. Detta ledde oss till slutsatsen att gatekeeping, som ett institutionsrelaterat begrepp, inte är en relevant förklaringsfaktor till nyhetsurvalet i sportjournalistik.

8. Slutdiskussion

Vi är medvetna att vi på grund av att vårt urval är strategiskt och inte helt representativt inte kan generalisera i speciellt hög grad.

Däremot anser vi att vår studie kan ge en uppfattning om hur sportjournalister tänker kring nyhetsurval och vad som påverkar detta.

Vi kan visa på att av de fyra faktorer vi undersöker är det styrfälten och kön som ser ut att påverka nyhetsurvalet.

I vår studie visar det sig att de tillfrågade journalisterna som jobbar på en kommersiell redaktion i större utsträckning väger in sin publiks intresse. Samtidigt anger dessa att de upplever att deras publik i mycket större grad anser att det som publiken vill ha är herridrott. Detta menar vi kan ses som en spegling av hur det ser ut i sportjournalistbranschen ser ut idag. Strömbäck skriver⁴¹ att journalistiken blir allt mer kommersialiserad. Något som stämmer överens med de resultat vi fått fram i vår studie. Kanske är detta något för sportjournalistbranschen att ta i beaktning. Vad händer när vi sätter den här ekonomiska pressen på journalister? Kanske påverkar det hur urvalet ser ut, och kanske påverkar det hur journalisterna resonerar och tänker. Så om vi vill ha ett mer jämställt nyhetsurval är detta möjligen något som redaktörer och mediechefer bör fundera över.

Den andra faktorn som enligt vår studie verkar påverka sportjournalisternas nyhetsurval är deras kön. Detta är något som stämmer överens med det förväntade resultatet, då vår upplevelse är att sportjournalistiken är en kraftigt mansdominerad bransch. Detta är något vi upplevt själva då vi båda jobbat på sportredaktionen på varsin dagstidning. Dessutom har all tidigare forskning vi tagit del av visat på att detta är "männens bransch", samtidigt som detta också speglas i vår uppsats där 70 % av respondenterna är män. Detta på grund av att det helt enkelt inte finns lika mycket kvinnor i branschen.

Så om ett jämställt nyhetsurval är något som branschen vill uppnå bör man undersöka hur det ser ut på landets redaktioner idag. Vilka har de ledande positionerna och vilka tar man in när man nyanställer. Detta är ingen nyhet och många mediebolag är redan medvetna om detta och vill förändra denna trend.

Däremot får man inte glömma att bara för att man tar in fler kvinnor på redaktionerna så betyder inte detta att jobbet är klart. Kvinnorna i vår studie ansåg att det var mer prestigefyllt att bevaka herridrott än damidrott, de manliga journalisterna ansåg inte att det var mer prestigefyllt i samma utsträckning. Detta kan tolkas som ett tecken på att kvinnorna inte lika lätt når de höga positionerna inom sportjournalistiken eller får jobba med de stora evenemangen lika mycket eller lika lätt som sina manliga kollegor. Därför kan man se det som att jobbet inte är gjort bara för att man har anställt fler kvinnor till en sportredaktion.

Något vi tar upp i vår inledning är de stora ekonomiska skillnaderna mellan kvinnor och män som idrottare. Lika lön är ett av de viktigaste målen att uppnå bland de som kämpar för ett mer jämställt samhälle. Därför menar vi att sportjournalistik-branschen bör ta sin roll i detta på allvar och förstå vilken påverkan de har på sport och samhälle.

Vad bör man då göra om man vill förändra denna situation? Vi menar att redaktörer och nyhetschefer bör ha en god dialog med de anställda journalisterna om urvalet och kommersialisering. Man bör se över vilka ekonomiska krav man ställer på sina anställda. Dessutom bör man se till att alla jobbar på samma villkor, och ge alla samma chans till höga positioner och jobb på stora evenemang.

---

⁴¹ Karlsson, M & Strömbäck, J (Red.).(2015).Handbok i journalistikforskning. Lund: Studentlitteratur AB.kap 9

Vi anser att vår studie kan ge en uppfattning om tänket kring urval och vad som påverkar detta i sportjournalistiken. Vår studie skiljer sig till stor del från de studier som tidigare gjorts och även om det inte är generaliserbart så kan den vara relevant för framtida forskning på ämnet.

Nedan nämner vi några saker som vi ser skulle vara intressanta att studera vidare. Ytterligare faktorer som kan påverka urvalet, dessa skulle kunna vara till exempel: utbildningsnivå hos journalisterna, geografisk placering av redaktionen och om redaktionen leds av en kvinna eller man. Den sista faktorn kan dock vara svår att studera så vår uppfattning är att extremt få sportredaktioner leds av kvinnor. Det skulle också vara intressant att studera hur sportjournalistikens publik ser ut, ur perspektiv som ålder, kön, klass och så vidare.

Sportjournalistiken ses ofta som "mindre värd" eller "journalistikens sandlåda"⁴². Men faktum är att sport och samhälle ofta går hand i hand. Stora företags-miljardärer äger fotbollslag⁴³ och byggarbetare dör under byggandet av OS-arenor⁴⁴. Exempelen på hur sport och politik hör ihop är många och därför spelar också sportjournalistiken en stor roll i den fortsatta utvecklingen av jämställdhet i samhället.

---

⁴² Rowe, D (2007). Sports journalism, Still the 'toy department' of the news media?. ISSN: 14648849
⁴³<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/superettan/article22222815.ab>
⁴⁴<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/os2016/article23256005.ab>

9. Bilagor

Bilaga 1 - Enkäten

Här följer ett frågebatteri bestående av åtta frågor. Sex stycken där vi ber dig ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer eller tar avstånd i dessa frågor. Välj den siffra som representerar din ställning till frågorna. Sedan följer två kategorifrågor. Frågorna tar ca 5-10 minuter att besvara.

I vilken utsträckning instämmer du i att er publik tycker att herrsport är mer intressant än dammsport?

I mycket låg utsträckning	I ganska låg utsträckning	I varken låg eller hög utsträckning	I ganska hög utsträckning	I mycket hög utsträckning
---------------------------	---------------------------	-------------------------------------	---------------------------	---------------------------

I vilken utsträckning väger du in er publiks intressen i valet av vilka nyheter du rapporterar om?

I mycket låg utsträckning	I ganska låg utsträckning	I varken låg eller hög utsträckning	I ganska hög utsträckning	I mycket hög utsträckning
---------------------------	---------------------------	-------------------------------------	---------------------------	---------------------------

I vilken utsträckning arbetar män och kvinnor på samma villkor på er redaktion?

I mycket låg utsträckning	I ganska låg utsträckning	I varken låg eller hög utsträckning	I ganska hög utsträckning	I mycket hög utsträckning
---------------------------	---------------------------	-------------------------------------	---------------------------	---------------------------

---

I vilken utsträckning instämmer du i att herridrott får mer utrymme än damidrott i era nyheter?

I mycket låg utsträckning	I ganska låg utsträckning	I varken låg eller hög utsträckning	I ganska hög utsträckning	I mycket hög utsträckning
---------------------------	---------------------------	-------------------------------------	---------------------------	---------------------------

---

I vilken utsträckning instämmer du i att **du** bevakar herridrott mer än damidrott?

I mycket låg utsträckning	I ganska låg utsträckning	I varken låg eller hög utsträckning	I ganska hög utsträckning	I mycket hög utsträckning
---------------------------	---------------------------	-------------------------------------	---------------------------	---------------------------

---

I vilken utsträckning anser du att det är mer prestigefyllt att bevaka herridrott än damidrott?

I mycket låg
utsträckning

I ganska låg
utsträckning

I varken låg
eller hög
utsträckning

I ganska hög
utsträckning

I mycket hög
utsträckning

Ditt kön

Kvinna

Man

Annat

Din arbetsgivare

Bilaga 2: Följebrevet

Hej!

Våra namn är Oscar Rickstrand och Bella Franzén. Vi är journaliststudenter på Göteborgs universitet och arbetar för närvarande med vår C -uppsats. Syftet med arbetet är att ta reda på varför herridrott får mer utrymme än damidrott i den svenska sportjournalistiken. För att göra detta behöver vi samla in information om sportjournalisters syn på nyhetsbevakningen.

Vi har därför konstruerat en enkät med åtta frågor som inte borde ta mer än fem till tio minuter att svara på. Du kommer inte behöver ange ditt namn då vi vill hålla enkäten så anonym som möjlig. Dessutom kommer vi aldrig att namnge de redaktioner som ingår i vår studie.

Vi har skickat enkäten till åtta redaktioner runt om i landet: fyra morgontidningar, två kvällstidningar och två public service-redaktioner. Svaren kommer att presenteras i resultatdelen av vår uppsats, vilken kan komma att publiceras på nätet. Om du har frågor eller funderingar når du oss på: gusricos@student.gu.se eller gusfrabe@student.gu.se, alternativt 0733427665 (Oscar) eller 0702074037 (Bella).

Tack på förhand!

Oscar Rickstrand och Bella Franzén

10. Referenser

- Andersson, Petra ; Radovic, Susanne (2011). "*Tuffa män och moderliga kvinnor till häst*". Svensk Idrottsforskning, 2011, Vol.2011(2)
- Bank, Simon (2006). "*Här spricker myten om att fotboll och politik inte hör ihop*". Hämtad 18 maj 2018 från: <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/internationell/italien/article11018023.ab>
- Bergström, Kristoffer (2016). "*Ett snedsteg från döden – för OS skull*" hämtad 23-04-18 från: <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/os2016/article23256005.ab>
- Billings, Andrew., Eastman, Susan Tyler. (2000). "*Sportscasting and sports reporting: The power of gender bias*" Journal of Sport and Social Issues, May 2000, Vol.24(2), pp.192-213
- Branting, Stina (2015). "*Kvinna, sportreporter - inte på samma villkor?: Om hur kvinnor upplever sin arbetssituation som sportjournalister*" hämtad 21 februari 2018 från <https://www.idrottsforskning.se/kvinnliga-sportjournalister-vill-bryta-manliga-revir/>
- Carlsson, Marie (2016). "*Miljardärer köper in sig i Dalkurd*". Hämtad 18 maj 2018 från: <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/superettan/article22222815.ab>
- Elling, Agnes., Knoppers, Annelies. (2004). "*We do not engage in promotional journalism ' Discursive Strategies Used by Sport Journalists to Describe the Selection Process*". International Review for the Sociology of Sport, 2004, Vol.39(1),
- Esaiasson, P. (2012). Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad. (fjärde uppl). Stockholm: Norstedts juridik.
- Fahlström, Robin., Ivarsson, Ellen, Meijer, Lovisa. (2018). "*Kvinnorna saknas på sportredaktionerna*". Hämtad 3 april 2018 från <http://kontra.jmg.gu.se/2018/01/03/tuff-verklighet-for-kvinnorna-pa-sporten/>
- Fink, Janet S., Hardin, Marie., Kian, Edward M. "Ted". (2011). "*Examining the impact of journalists' gender in online and newspaper tennis articles*". Women in Sport & Physical Activity Journal, Fall, 2011, Vol.20(2), p.3(19).
- Grefve, Daniel (2017). "*Sydkorea och Nordkorea går tillsammans i OS*" hämtad 23-04-18 <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=179&artikel=6864008>
- Hardin, Marie (2005). "*Stopped at the Gate: Women's Sports, "Reader Interest," and Decision Making by Editors*". Journalism & Mass Communication Quarterly, 2005, Vol.82(1), pp.62-77.
- Karlsson, M & Strömbäck, J (Red.). (2015). Handbok i journalistikforskning. Lund: Studentlitteratur AB
- Kihlström, Linnéa (2017). "*Målmedvetet arbete har gjort Mittmedias sportredaktion mer jämställd*". Hämtad 18 maj 2018 från: <https://www.medievarlden.se/2017/01/malmedvetet-arbete-bakom-battre-jamstalldhets-siffror-pa-mittmedia-sport/>

- Melin-Higgins, Margareta (2003). *“Fly eller fäkta. Kvinnliga journalisters överlevnadstaktiker”*. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*(2), 59-65
- Nilsson Malmström, N (2017). *Här är de nominerade till Stora journalistpriset*. Hämtad 4 april, 2017, från <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6815415>
- Rowe, D (2007). *“Sports journalism, Still the `toy department' of the news media?”*. ISSN: 14648849
- Sandberg, M. (2017) *“#Idrottslöner – Männens tjänar i snitt 72 gånger mer än kvinnorna”*. Hämtad 10-04-18. <https://www.svt.se/sport/fotboll/idrottsloner-sa-gjorde-vi-undersokningen/>
- Shoemaker, J, P., Vos, T. (2009). *“Gatekeeping Theory”*. (1.uppl) New York: Routledge.
- Van Zoonen, L. 1998, *“One of the girls? Or the changing gender of journalism.”*. In C. Carter, G. Branston & S. Allen. (eds.) *News, gender and power.* (pp. 33-56.) London:Routledge
- Strid, J. i V Krogh, T (red), Bengtsson, H., Demker, M., Strömbäck, J., Wicklin, M. (2013) *Räkna med nyheter*. Kap 2. Stockholm: Sim(o)